

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 14-15 ΦΥΛΛΟΥ
ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ "ΕΚΚΛΗΣΙΑ,,

(1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1952)

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΜΕΡΙΜΝΗ,
ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛ. ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

«Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς οἱ δὲ ἔργαται ὀλίγοι».

(Ματθ. θ' 37)

Ο ΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΡΡΩΣΤΟΣ

Ὁ σύγχρονος ἑφημέριος, σύμφωνα πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸ γράμμα τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, πρέπει νὰ ἐπιλαμβάνεται καὶ τῆς πνευματικῆς βοηθείας τῶν ἀρρώστων τῆς ἑνορίας του καὶ νὰ ἐργάζεται μεθοδικῶς, ὅσον ἀφορᾷ τὸ σημεῖον αὐτό. Ἐχάρην πολὺ πού, πρὸ ὀλίγων μηνῶν, ἐπισκεφθεῖς τὴν προσφιλεῖ Ἑλλάδα μας, εὗρηκα μεγάλην πρόοδον καὶ εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ ἀπὸ μέρους τοῦ εὐλαβικοῦ μας κλήρου.

Τὸ ἔργον τῆς παρακολούθησεως τῶν ἀρρώστων ἀπὸ μέρους τῶν ἑφημερίων μας γίνεται καὶ πρέπει νὰ γίνεται συστηματικῶς καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι ἡ λεγομένη πνευματικὴ αὔξησις. Οἱ ἴδιοι οἱ ἄνθρωποι εἶνε ὀπισθοδρομικοὶ εἰς μερικὰ πράγματα καὶ ἔξυπνοι εἰς ἄλλα, δυνατοὶ εἰς μερικοὺς μυῶνας καὶ ἀδύνατοι εἰς ἄλλους. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ τὰς πνευματικὰς δυνάμεις των, τοῦτέστι μὲ τὴν ὄθησίν των τοῦ νὰ ἰσομετρήσουν τὴν ζωὴν ὡς ὅλον καὶ νὰ πηδαλιουχήσουν πρὸς τὸ καλύτερον πού φαίνεται. Εἶνε προληπτικοὶ εἰς ἅτι καὶ εὐαίσθητοι εἰς ἄλλα.

Ἀλλὰ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔχουν μέσα των τὰ καλὰ στοιχεῖα. Θὰ βοηθήσῃ, κατὰ ταῦτα, ὁ ἑφημέριος τὸν ἀρρωστον νὰ εὕρῃ ὁ ἴδιος τὰ ἰδικὰ του ἐνδιαφέροντα καὶ θὰ τὸν ὠθήσῃ εἰς τοῦτο. Δὲν θὰ ζητήσῃ ὅμως ὁ ἑφημέριος νὰ κάμῃ ἢ νὰ εἶνε ἐκεῖνο πού μπορεῖ νὰ γίνῃ. Ὁ κηπουρός, ὅσον καλὸς καὶ ἂν εἶνε, ποτὲ δὲν θὰ ἤμπορέσῃ ἐν γαρύφαλον, λόγου χάριν, νὰ τὸ κάμῃ τριαντάφυλλον, οὔτε ὁ κτηνοτρόφος μίαν γαλῆν νὰ τὴν κάμῃ λέοντα.

Διὰ νὰ βοηθήσῃ ὁ ἑφημέριος τὸν ἀρρωστον πρέπει, νομίζω, νὰ χρησιμοποιήσῃ μίαν ἀπλὴν μὲν ἀλλὰ βασικὴν ἀρχήν:—πρέπει δηλαδὴ ν' ἀρχίσῃ μὲ τὸν ἀρρωστον, ἐκεῖ ἀκριβῶς πού τὸν εὗρισκει. Νὰ λάβῃ, μὲ ἄλλας λέξεις, ὑπ' ὄψιν τὰ γεγονότα τῆς σωμα-

τικῆς ἀρρώστειας του, τὴν παροῦσαν κατάστασιν τοῦ νοῦ του, τὰς συγκινήσεις του καὶ τὸ πνεῦμα του. Νὰ ὁμιλήσῃ εἰς αὐτὸν περὶ τοῦ γεγονότος τῆς ἀσθενείας του, περὶ τῶν ἐμποδίων του καὶ ἀκόμη καὶ περὶ θανάτου. Πρὸ παντὸς ὅμως πρέπει νὰ πονήσῃ μαζὺ μὲ τὸν ἀρρωστὸν του, νὰ μοιρασθῇ μαζὺ του τὴν ὀδύσειαν τῶν βασάνων του, νὰ ἀισθανθῇ τὰς δοκιμασίας του.

Μετέβην κάποτε νὰ ἴδω ἓνα ἀρρωστον, ὁ ὁποῖος ἐνομιζέτο ὅτι θὰ ἀπέθνησκε σύντομα. Ὁ ἴδιος μου εἶπε μόλις μὲ εἶδε: — «Νομίζω πὼς θὰ ἀποθάνω». Τοῦ ἀπήντησα ἀμέσως: — «Δὲν φοβεῖσαι, βέβαια φοβεῖσαι:» Ἄφου ἐσκέφθη ὀλίγον, εἶπε: — «Ὅχι, δὲν φοβοῦμαι». Ἐπηκολούθησε τότε ἡ σχετικὴ, μὲ τρόπον, ὑπόμνησις καὶ διδασκαλία. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι πρέπει ν' ἀρχίζωμεν ἀπὸ τὸν ἀρρωστον εἰς τὸ σημεῖον, πού θὰ τὸν εὐρωμεν, καὶ νὰ προχωρῶμεν περαιτέρω ἐπὶ τοῦ σημείου, πρὸς τὸ ὁποῖον πρέπει ὁ ἀρρωστος νὰ φθάσῃ. . .

Εὐθεθεὶς παρὰ τὴν κλίνην τοῦ ἀρρώστου ὁ ἐφημέριος πρέπει νὰ ἐξακριβώσῃ τὰς ἀνάγκας του. Καὶ πὼς θὰ γίνῃ αὐτό; Θὰ γίνῃ διὰ τῆς διαισθήσεως, ἡ ὁποία εἶνε, νομίζω, τὸ προῖόν τῆς πείρας ἢ μᾶλλον ἄλλη λέξις ἢ συνώνυμον τῆς πείρας. Ἡ πείρα διδάσκει ὄχι μόνον πόσον οἱ ἄνθρωποι διαφέρουν ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλον, ἀλλὰ καὶ πόσον εἶναι ὅμοιοι ὁ ἓνας πρὸς τὸν ἄλλον, καὶ ξεύρει ὅτι ὅλοι θέλουν νὰ γίνωνται ἀντικείμενον τοῦ σεβασμοῦ, τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τῆς συμπαθείας.

Ὁ ἐφημέριος ἀποστολὴν ἔχει νὰ τρέφῃ τὰς ψυχάς. Εἶνε φιλόπρονος ἐργάτης σπειρῶν ἡμέραν καὶ νύκτα. Ἀνοίγει τὰ μάτια τῶν ἄλλων καὶ ἐλαφρώνει τὸν νοῦν. Παρέχει τὴν ἐκλεκτοτέραν τροφήν εἰς τοὺς ἄλλους. Ἡ κάθε μία ψυχὴ ἔχει, ἀναλόγως, ἀνάγκην διαφόρου τροφῆς. Ὁ ἀρρωστος συχνὰ εἶνε πνευματικῶς γυμνός, πεινασμένος, ἄστεγος. Εἶνε μόνος, ἀπογοητευμένος, δυστυχής, ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ ἱατρὸς καὶ οἱ νοσοκόμοι ἔκαμαν τὸ καλύτερον πού ἠμποροῦσαν νὰ κάμουν δι' αὐτόν. Ἴσως κανεὶς πλέον νὰ μὴ ἠμπορῇ νὰ τὸν βοηθήσῃ. Ἄλλ' ὁ ἐφημέριος πρέπει νὰ δοκιμάσῃ. Κατ' ἀρχάς θὰ «κουβεντιάσῃ» ἀπλῶς μαζὺ του, θὰ διαβάσῃ, θὰ παίξῃ, θὰ σιάξῃ τὸ δωμάτιόν του ἢ καὶ τὰ προσκέφαλα τοῦ κρεβατιοῦ του, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ κανεὶς ἄλλος πρόχειρος διὰ νὰ κάμῃ τοῦτο καλύτερα. Ἄπ' ἐκεῖ καὶ πέρα θὰ εἰσέλθῃ βαθύτερα εἰς τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τοῦ ἀρρώστου.

«Ἐὰν μὴ περισσέυῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν».
(Ματθ. ε' 20)

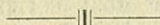
Κάποτε δὲν θὰ ἰδῆ καμίαν πρόοδον· κάποτε θὰ ἐπιτύχη περισσότερα ἀπὸ ὅ,τι ἐπερίμενε.

Βέβαια, δὲν ἠμπορεῖ ὁ ἐφημέριος, μόλις ἰδῆ τὸν ἄρρωστον, —ὁ ὁποῖος ἐνδέχεται νὰ εἶνε καὶ τελείως ξένος πρὸς αὐτόν,— νὰ τὸν ἐρωτήσῃ: «Εἶνε ἡ ψυχὴ σου σεσωσμένη;» ἢ «ἐγνώρισες πραγματικὰ τὸν Χριστόν;» Ἰοιαῦτα, εὐθύς ἐξ ἀρχῆς, ἐρωτήματα ἐνδέχεται κάποτε νὰ φέρουν καὶ τὴν ἐξῆς, ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν ἓνας ὁμογενὴς ἔδωκε πρὸς ἓνα φιλότιμον ἱερέα μας: —«Καὶ τί δικαίωμα ἔχεις σὺ νὰ μ' ἐρωτήσης δι' αὐτό;» Ἄλλ' ὁ ἐφημέριος δὲν θὰ χάσῃ τὸ θάρρος του· θὰ συνεχίσῃ τὸ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἅγιον ἔργον του, ἔστω καὶ ἂν τροποποιήσῃ ὀλίγον τὴν μέθοδόν του. Ἦτο ὁ ἡρωϊσμός που ἀνέδειξε τοὺς χριστιανοὺς μάρτυρας καὶ θὰ εἶναι πάντοτε ὁ ἡρωϊσμός, ὁ ὁποῖος θὰ χαρακτηρίζῃ τὸν Ἕλληνα κληρικόν.

Ἡ ἄρρώστεια δίδει εἰς τὸν ἐφημέριον μίαν ἰδιαίτην εὐκαιρίαν τοῦ νὰ ἴδῃ καὶ νὰ καλλιεργήσῃ τὰς ἐμφύτους ποιότητας καὶ ἰδιότητας τῆς ψυχῆς. Ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν πρώτην-πρώτην ἐπαφὴν του μετὸν ἄρρωστον θὰ φροντίσῃ, ὥστε νὰ ἐννοήσῃ οὗτος ὅτι μετὰ τὰ Χριστούγεννα ἔρχεται ἡ Σταύρωσις καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Ἀνάστασις. Ἐὰν ἡ φωτιὰ τοῦ ζήλου εἶναι μέσα του, βαθεῖα εἰς τὴν ἰδικήν του ψυχὴν, κάποιος σπινθὴρ φωτιᾶς θὰ βγῆ καὶ πρὸς τὰ ἔξω, πρὸς τὸν ἄρρωστον του. Θὰ δώσῃ ὠρισμένως ἀπὸ ὅ,τι ἔχει καὶ τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι πάντοτε θεάρεστον. Εὐχαριστῶ.

Huntigton. W. Va

† ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΠΟΛΥΖΩΙΔΗΣ
Ἐπίσκοπος Νύσσης

ΑΠΑΡΧΗ ΤΗΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΙΕΡΕΩΣ

Τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Κατωχρωμένος διὰ πλουσίαν ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων, ἐμπεπλησμένος τῆς θείας χάριτος ὁ ἱερεὺς κατέρχεται εἰς τὸ μέγα αὐτοῦ στάδιον ἵνα οὐχὶ δι' ἑαυτὸν ἀλλὰ διὰ τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους χρησιμοποίησῃ τὰς δυνάμεις ταύτας καὶ τὴν θείαν χάριν, ὡς ἄλας τῆς γῆς, ὡς ζύμη, ὡς φῶς τοῦ κόσμου, τ.ἔ. ὡς τις ζωτικὴ δύναμις μεταγγιζομένη καὶ εἰσδύουσα εἰς τὸν

«Ὁς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν».
(Ματθ. ε' 19)

ἀνθρώπινον βίον πρὸς ζωογόνησιν αὐτοῦ καὶ ἀνάπλασιν, πρὸς φωτισμὸν καὶ ἁγιασμὸν καὶ ἠθικὴν τελείωσιν.

Εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν ἱερῶν αὐτοῦ καθηκόντων δέον νὰ ἐπιδοθῇ ὁ ἱερεὺς μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας «ἐπικατάρατος γὰρ ὁ ποιῶν τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου ἀμελῶς» (Ἱερεμ. 48, 10). Πρῶτον δ' αὐτοῦ ἔστιν ἔργον ἡ ἐπισταμένη ἔρευνα καὶ μελέτη τῆς κοινωνίας, ἐν ἣ πρόκειται νὰ δράσῃ, ἡ ἀκριβὴς γνῶσις τῆς τε θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς αὐτῆς καταστάσεως, ἡ ἐξακριβῶσις τῶν πνευματικῶν αὐτῆς ἀναγκῶν πρὸς καθορισμὸν τοῦ προγράμματος τῆς μελλούσης αὐτοῦ ἐνεργείας. Μόνον μετὰ τοιαύτην προδιάγνωσιν καὶ μελέτην θὰ προκαθορίσῃ καὶ τοὺς τρόπους, καθ' οὓς θὰ προσπαθήσῃ, τῆς θείας αὐτῷ συναντιλαμβανομένης χάριτος, νὰ προσαρμόσῃ τὴν ζωὴν τῆς κοινωνίας πρὸς τὸ χριστιανικὸν ἰδεῶδες καὶ νὰ εἰσαγάγῃ εἰς αὐτὴν τὰς χριστιανικὰς ἀληθείας.

Οὐχὶ δὲ μόνον ἐν συνόλῳ, ἀλλὰ καὶ κατὰ μέρος ἐνὸς ἐκάστου τῶν πιστῶν τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας καὶ τὴν κατάστασιν τὴν ἠθικὴν ὀφείλει νὰ καταμάθῃ ὁ ἱερεὺς, ὅπως μετὰ πάσης ἐπιμελείας καὶ σοβαρότητος ἀναλάβῃ νὰ θεραπεύσῃ αὐτήν. Οὕτω δέ, γινόμενος τὰ πάντα τοῖς πᾶσιν, ἀνάγκη νὰ κατέλθῃ πρὸς τὴν πραγματικότητα τῆς ζωῆς τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ καὶ εἰσδύσῃ εἰς τὴν κατάστασιν αὐτοῦ. Προδιαγράφων τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ ποιμαντορικὴν ῥεῖσιν ἄς ἐνθυμῆται ὅτι πρὸς τὴν θεραπείαν τῶν πνευματικῶν τοῦ ποιμνίου ἀναγκῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν μόνον θὰ μεταχειρισθῇ τρόπους, μὴ ἐκβιάζοντας τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου, οὐχὶ μόνον διότι οἱ ἐκβιαστικοὶ τρόποι ἀντίκεινται εἰς τοῦ χριστιανισμοῦ τὸ πνεῦμα, οὐδὲ παρέχεται ἄδεια τῆς χρήσεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν νόμων τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ πνευματικὴ θεραπεία, κατὰ τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον, δύναται νὰ εἶνε πραγματικὴ καὶ ἀποτελεσματικὴ, ὅταν ἐπιτελεσθῇ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πάσχοντος, διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐνεργείας, καταλλήλως χειραγωγουμένης ὑπὸ τοῦ ποιμένου (Π. 62,87).

Θὰ ἐξαρτηθῇ δὲ ἡ ποιμαντικὴ χειραγωγία καὶ θὰ καθορισθῶσιν οἱ τρόποι αὐτῆς οὐχὶ κυρίως ἐκ τῆς παιδείσεως ἢ ἄλλης τινὸς τοῦ ποιμένου ἰκανότητος, οὐχὶ ἐκ τῆς ψυχολογικῆς λεπτότητος τοῦ ἠθικῶς ὁρώμετος ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐκ τοῦ θεμελειώδους ὄρου τῆς Ἱερωσύνης ὡς ποιμαντικῆς διακονίας. Δι' αὐτοῦ ἡ ἐπί-

«Θησαυρίζετε δὲ ἑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σῆς οὔτε βρώσις ἀφανίζει καὶ ὅπου κλέπται οὐ διαρύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν».

(Ματθ. στ' 20)

δρασις τοῦ ἱερέως ἐπὶ τῶν ποιμαίνοντων ἐπενεργεῖται, σχεδὸν εἰπεῖν, ἄνευ μεσαζόντων ἐξωτερικῶν μέσων, ἐκχέεται ἀμέσως ἐκ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ποιμαίνοντων ἀναβλύζει ἐκ τῆς διὰ τοῦ χαρίσματος τῆς Ἱερωσύνης διαθερμαινομένης μέχρι πλήρους συνταυτίσεως πρὸς τὸ ποιμνιον ἀγάπης τοῦ ἱερέως καὶ αἰχμαλωτίζει τὴν βούλησιν τῶν ποιμαινομένων. Τοῦτο δὲ εἶνε τὸ πρῶτον κυρίως ἔργον τοῦ καλοῦ ποιμένος, τὸ πῶς, δηλονότι, θὰ ὑπαγάγῃ ὑπὸ τὴν χειραγωγίαν αὐτοῦ τὴν βούλησιν τῶν ποιμαινομένων.

Ὡς γνωστὸν ὁ ἄνθρωπος πρὶν ἢ εἰσέτι καθορίσῃ ὀριστικῶς τὴν διεύθυνσιν τῆς βουλήσεως αὐτοῦ προσάγει αὐτὴν ἀδιακρίτως πρὸς τὰ ἐκάστοτε αὐτῷ ἀρέσκοντα. Διότι ἐλλείπει παρ' αὐτῷ ἡ διηνεκῆς καὶ ἔμπεδος πρὸς ὠρισμένην τάσιν κινήσις τῆς βουλήσεως, κυμαινομένης μεταξὺ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, προκρινούσης σήμερον μὲν τοῦτο αὔριον δ' ἐκεῖνο. Ὅταν ὅμως συναντήσῃ τὴν ἀλήθειαν αἰσθάνεται ἐσωτερικὴν ἐν ἑαυτῷ πάλην πρὸς ἀποδοχὴν ἢ ἀπόκρουσιν τῆς ἀληθείας. Ἡ θὰ δεχθῆ ἢ θ' ἀποκρούσῃ αὐτήν. Ἡ δὲ ζωὴ εἰς τὸν ἐξῆς χρόνον δὲν θὰ εἶνε ἔρμιον ἀορίστων τάσεων τῆς βουλήσεως αὐτοῦ. Ἀνάγκη γὰρ διευθύνῃ αὐτὴν πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἢ πρὸς τὸ ψεῦδος, πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἢ τὸ κακόν. Ἐὰν ἔζησε μέχρι τοῦδε ἐν τῷ κακῷ ἢ θὰ ἐπιμείνῃ ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῇ ἡθικῇ διαφθορᾷ, μισῶν τὸ ἀγαθόν, ἢ ὡς ἄσματος υἱὸς θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ ἀγαθόν.

Ἡ χρισιμοπάτη αὕτη στιγμή, κατὰ τὴν παρατήρησίν τινος τῶν νεωτέρων ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας, εἶνε πολύτιμος διὰ τὸ ποιμαντικὸν ἔργον τοῦ ἱερέως. Διότι ἐξ αὐτῆς ἐξαργάται τὸ πρῶτον πρὸς ἐπιτυχίαν αὐτοῦ βῆμα. Προσῆγγισεν ἤδη ὁ ἱερεὺς διὰ τῆς ἀληθείας, τὸ φῶς πρὸς τοὺς ἐσκοτισμένους ὀφθαλμούς, ἔδειξε τὴν ἀληθῆ τῆς ζωῆς ὁδόν, ἣν διαγράφει ὁ χριστιανισμός, παρέστησε τὸν ἀληθῆ προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ αἰώνιον αὐτοῦ μέλλον. Ὑπολείπεται νῦν αὐτῷ ἡ αἰχμαλώτησις τῆς βουλήσεως τῶν ποιμαινομένων, ἢ συγκατάθεσις αὐτῆς καὶ ἡ ὑπαγωγή ὑπὸ τὴν ποιμαντικὴν χειραγωγίαν.

Καί τινες μὲν εὐχερῶς παραδίδουσι τὴν ἑαυτῶν βούλησιν, ἄλλοι ὅμως ἀπομακρύνουσι πεισμώνως ἑαυτοὺς ἀπὸ τοῦ ἐπιλαμπομένου αὐτοῖς φωτός, ὡς τὰ πλανώμενα καὶ ἀνυπότακτα πρόβατα, ἅτινα παρεκκλίνουσι πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς ἀπωλείας, μὴ ἀκούοντα τῆς σωτηριώδους φωνῆς τοῦ ποιμένος. Ἀπαιτεῖται διηνεκῆς

«Ὁὐ δύνασθε θεῶ δουλεύειν καὶ μαμμωνᾶ».

(Ματθ. στ' 24)

ἀγών πρὸς τὴν ἀπόκτησιν ἐμπιστοσύνης τῶν τοιούτων πρὸς τὸν ἱερέα, πρὸς τὴν ἐξ ἀγάπης πρὸς αὐτὸν ἀποδοχὴν τῆς ποιμαντικῆς χειραγωγίας, διότι, κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ ἁγίου Χρυσόστομου «οὐδὲν οὕτω πρὸς ποιμαντορίαν ἐπαγωγὸν ὡς τὸ φιλεῖν καὶ φιλεῖσθαι» (Π. 62,534). Ὅταν δὲ κατορθώσῃ ὁ ἱερεὺς ν' ἀποκτήσῃ τὴν, περὶ ἧς ὁ λόγος, συγκατάθεσιν τῆς βουλήσεως, δι' ἧς οἱ ποιμαινόμενοι μετ' ἐμπιστοσύνης καὶ ἀγάπης παραδίδονται ὑπὸ τὴν χειραγωγίαν αὐτοῦ, ἔχει ἀσφαλεῖς βάσεις τῆς καθόλου αὐτοῦ ποιμαντορικῆς δράσεως, δ' ἧς θὰ καταστῇ ὁ μυσταγωγὸς καὶ ἄγρυπνος τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ ποιμνίου φύλαξ, ὁ πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος χειραγωγός, ὁ ἱατρὸς καὶ προστάτης, πατὴρ καὶ διδάσκαλος, πρὸς ἓν καὶ μόνον ἀποβλέπων, πρὸς τὴν σωτηρίαν καὶ ἠθικὴν τελείωσιν τοῦ ποιμνίου, ὅπερ ἐνεπιστεύθη αὐτῷ ὁ Θεὸς καὶ ὑπὲρ οὗ θ' ἀποδώσῃ ἡμέραν τινὰ λόγον.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο οὐδαμῶς δέον νὰ ὑπολάβῃ ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅτι ὀφείλει ἀπλῶς τὸ ἴδιον αὐτὸς νὰ ἐπιτελέσῃ καθήκον καὶ ὅτι οὐδεμίαν ὑπέχει εὐθύνην, ἕαν μὴ θελήσωσιν οἱ ποιμαινόμενοι νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὰς προτροπὰς αὐτοῦ καὶ τὰ παραγγέλματα. Ἄλλ' ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐξηγήθη, ἀποβάλλων, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ζωὴν τῆς ἰδίας αὐτοῦ προσωπικότητος ἐν τῇ ζωῇ τῆς προσωπικότητος τῶν ποιμαινομένων, ἥτοι ζῶν τὴν ζωὴν αὐτῶν, τὸ ἔργον αὐτοῦ ὀφείλει ὁ ἱερεὺς νὰ ἐξετάζῃ πάντοτε μόνον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ τελικοῦ αὐτοῦ σκοποῦ. Ὡστε οὐδαμῶς ἀρκεῖ νὰ λέγῃ ἀπλῶς πρὸς τὸ ποιμνιον αὐτοῦ «μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων» οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πάσαν τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ» (Πράξ. 20, 26), ἀλλὰ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ποιμαντικῆς αὐτοῦ δράσεως νὰ σκέπτηται καὶ φρονῇ ὡς ὁ ταῦτα εἰπὼν Ἀπόστολος Παῦλος ἐσκέπτετο καὶ ἐφρόνει περὶ τῆς σωτηρίας τῶν πιστῶν.

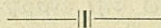
Τὸ φρόνημα τοῦτο ἐρμηνεύων ὁ ἱερεὺς Χρυσόστομος περὶ ἑαυτοῦ ὡς ἱερέως καὶ ἐκκλησιαστικοῦ ποιμένος ἔλεγεν ἡμέραν τινὰ πρὸς τὸ ποιμνιον αὐτοῦ, ἐρμηνεύων τὸ χωρίον τοῦ Ἀπ. Παύλου «Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέικετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι καὶ μὴ στενάζοντες· ἄλυστιτελες γὰρ ὑμῖν τοῦτο» (Ἐβρ. 13, 17), τοῦτο λοιπὸν τὸ χωρίον ἐρμηνεύων ὁ με-

«Πᾶν δένδρον μὴ ποιῶν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται».
(Ματθ. ζ' 19)

γας ποιμὴν τῆς Ἐκκλησίας ἔλεγεν « Ἀγρυπνοῦσιν ὡς λόγον ἀποδώσοντες· καὶ δοκεῖ μὲν τισι τοῦτο εἶναι φοβερόν, ἐμοὶ δὲ οὐδεὶς τούτου λόγος μετὰ τὴν ὑμετέραν ἀπώλειαν· ἂν τε γὰρ δεῖ λόγον ἂν τε μὴ δεῖ, οὐδὲν μοι τὸ ὄφελος· γένοιτο σωθῆναι ὑμᾶς καὶ δοῦναι ἐμὲ λόγον δι' ὑμᾶς· ὑμᾶς σωθῆναι καὶ ἐμὲ ἐγκαλεῖσθαι ὡς μὴ πληρώσαντα τὰ παρ' ἑμαντοῦ. Οὐ γὰρ τοῦ δι' ἐμοῦ σωθῆναι ὑμᾶς φροντίζω, ἀλλὰ τοῦ σωθῆναι μόνον δι' ὅτουδήποτε. Οὐκ ἴστε τὴν τυραννίδα τῶν ὠδίνων τῶν πνευματικῶν, πῶς ἔλοιτο ἂν κατακοπῆναι ὁ τοῦτον τὸν τόκον ὠδίνων ἢ τῶν τεχθέντων ἓνα ἀπολλύμενον ἰδεῖν καὶ διεφθαρμένον. . . . Δυνάμεθα καὶ ἡμεῖς λέγειν ὅτι οὐδὲν ὑπεστειλάμεθα, ἀλλ' ὅμως ἀλοοῦμεν· καὶ ὅτι ἀλοοῦμεν δῆλον ἐξ ὧν κατασκευάζομεν καὶ μηχανώμεθα, καί-τοι γε ἐνῆν πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, τί μοι μέλλει; ἐγὼ τὸ ἐμὸν πεποίηκα, ἐγὼ καθαρὸς εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος. Ἄλλ' οὐκ ἀρκεῖ τοῦτο» (Π. 49, 313).

Μόνον οὕτω πως διακείμενος ὁ ἀληθὴς ἱερεὺς πρὸς τὸ ἑαυτοῦ ποιμνιον καὶ μόνον τοιούτους ἔχων τοὺς στοχασμοὺς δύναται νὰ κατάρξεται τῆς ποιμαντικῆς αὐτοῦ ἐνεργείας καὶ δράσεως.

« Ἐργου δὲ παντὸς ἦν τις ἀρχεται καλῶς
καὶ τὰς τελευτὰς εἰκὸς ἐσθ' οὕτως ἔχειν».

ΔΙΑ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΙΝ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΚΗΣ ΖΩΗΣ

Α'. Γενικά περὶ ἐνοριακοῦ συστήματος.

Ἡ Ἐνορία εἶναι ἡ ζωντανὴ τοπικὴ μονὰς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὄργανισμοῦ, ἡ ὁποία ἔχει ἀπειρον δυναμικότητα ἀποδόσεως καὶ ἐπιτυχίας.

Ἄρα πρέπει γὰ ἐπισύρῃ ἀμέριστον τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἐνίσχυσιν κάθε πραγματικῶς καλοπροαιρέτου παράγοντος, ὁ ὁποῖος ἀνιδιοτελῶς πιστεύει εἰς τὸν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπομένως κάθε ἀληθινὴ ἀναγεννητικὴ διάθεσις καὶ ὀρθὴ ἀναδιοργανωτικὴ προσπάθεια τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, δεόν νὰ στηριχθῇ κατὰ κύριον λόγον εἰς τὴν ἐνοριακὴν θέσιν. Διότι ἡ δρᾶσις μέσα εἰς τὴν ἐνορίαν εἶναι θεόδοτος καὶ ἀποστολικὴ μέθοδος ἐργασίας, τῆς συντηρήσεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν τῇ κοινωσίᾳ.

«Οὐ· χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες».
(Ματθ. θ' 12)

Καὶ ἡ Ἱερὰ Παράδοσις ἀδιαφεύτως μαρτυρεῖ διὰ τὴν μεγάλην ἀξίαν τῆς. Θὰ ἦτο δὲ βαρύτερον ἐκκλησιαστικὸν ἁμάρτημα ἂν παραγνωρισθῆ τὸ ἄρτιον τοῦτο σύστημα, εἴτε ἀπὸ τὰς ἐπισήμους ἢ ἀνεπισήμους ἐκκλησιαστικὰς δυνάμεις, ἢ ἔστω ἂν ἀγνοηθῆ ἢ ὑποτιμηθῆ εἰς ἀξιολογημένην προτίμησιν.

Δὲν εἶναι πολὺ νὰ λεχθῆ, ὅτι τὸ ἐνοριακόν, μὲ τὴν δοκισμένην καὶ θαυμαστὴν ἀντοχὴν καὶ ἀξίαν του, αὐτὸ τὸ σύστημα ἐργασίας διαιωνίζει καὶ πραγματώνει τὸν Κυριακὸν λόγον ὅτι «πύλαι Ἰδοῦ οὐ κατισχύσουσι τῆς Ἐκκλησίας».

Αἱ ἐνορίαι εἶναι οἱ σπόνδυλοι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος. Ἄλλὰ καὶ συγχρόνως καὶ αἱ καρδίαι τούτου.

Ὅταν ὑπάρχουν *καλαὶ ἐνορίαι*, ἐκεῖ καὶ αἱ Ἐπισκοπαὶ καλὰ στηρίζονται καὶ ἀληθινὰ ἐπιφανῶς προΐστανται ἐν μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ αἱ οἰκογένειαι (αἱ κατ' οἶκον ἐκκλησίαι) μὲ ἀσφάλειαν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν διαβιοῦν καὶ προάγονται. Καὶ τότε λάμπει τὸ ἐκκλησιαστικὸν Σῶμα.

Ἐπαναλαμβάνω ὅτι εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ σημαντικώτατον ἐκκλησιαστικὸν κέντρον, πρέπει νὰ κατευθύνωνται ὅλων αἱ προσπάθειαι καὶ ὅλων αἱ δυνάμεις, τῶν ἱκανῶν κληρικῶν καὶ τῶν εὐλαδῶν λαϊκῶν τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπαραίτητον θεωρῶ τὴν ἐναρξιν ζωηρᾶς διαφωτιστικῆς σχετικῆς κινήσεως, μέχρις ὅτου γίνῃ συνειδητὴ ἀντίληψις τῆς πλειοψηφίας τοῦ πληρώματος καὶ ἀποφασιστικῆ παρόρμησις τῶν «ἐκλεκτῶν» δι' ἔμπρακτον ἐφαρμογὴν.

Ἄλλωστε, καθὼς πιστεύω, αἱ σύγχρονοι ὀργανωτικαὶ κοινωνικαὶ ἀντιλήψεις, ὅχι μόνον δὲν παρεμποδίζουν, ἀλλὰ μᾶλλον πρέπει νὰ θεωροῦνται εὐνοϊκαὶ δι' ἐκκλησιαστικὴν δράσιν, μὲ βάσεις ἐστηρικτέας εἰς τὸ ἐνοριακὸν σύστημα καὶ ἀγῶνας μὲ ἀφτηρίαν τὴν *Ἐνορίαν*.

Β'. Οἱ ὑπεύθυνοι τῆς Ἐνορίας.

Τὰς κυρίας καὶ κεντρικὰς εὐθύνας τῆς Ἐνορίας τὰς ἔχουν φυσικὰ οἱ Ποιμένες αὐτῆς. Καὶ κατὰ πρῶτον λόγον ὁ Προϊστάμενος-Πρεσβύτερος, ὁ ὁποῖος μεθοδικῶς καὶ μὲ τὴν ἰδικὴν του πρωτοβουλίαν, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀδελφικὴν συνεννόησιν θὰ διαμοιράζεται μετὰ τῶν συμπρεσβυτέρων, τοῦ Διακόνου καί, ἐν ἀναλογίᾳ δευτέρας σειρᾶς, μετὰ τῶν λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν στελεχῶν, τὰ ὁποῖα θὰ τὸν πλαισιώσουν,—κατηχηταί, ψάλται, νεωκόροι,

«Μὴ σκοποῦντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα».

(Β' Κορ. δ' 18)

ἐπίτροποι καὶ ἔφοροι διαφόρων εὐεργετικῶν ἔργων τῆς ἐνορίας.

Εὐθύναις ἀκόμη εἰς τὴν ἐνορίαν ἔχουν καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν διαφόρων οἰκογενειῶν, ὅσοι ἀποτελοῦν τὴν ἐνορίαν· οἱ σύζυγοι καί, ἔλλείψει τούτων, ὅσοι ἀσκοῦν κηδεμονίαν εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας (αὐτὸ τὸ θέμα πρέπει νὰ ὁμολογηθῆ, ὅτι περισσότερο ἴσως ἀπὸ ἄλλα, δὲν ἔχει γίνεαι κατανοητὸν ἀπὸ πολὺ πλῆθους πιστῶν).

Ὅλων τῶν ὑπευθύνων μέρημα συνεχῆς καὶ πραγματικῆ καὶ ζωηρὰ πρέπει νὰ εἶναι ἢ καλὴ διαβίωσις, ἢ ἠθικὴ ἐπαναστροφή καὶ προκοπὴ, ἢ ἐξασφάλισις ὁμαλῶν ὄρων ζωῆς καὶ ἐναρέτων τρόπων κινήσεως εἰς ὅλα τὰ μέλη τ' ἀπαρτίζοντα τὴν ἐνορίαν, μικρὰ καὶ μεγάλα, καλὰ καὶ κακὰ. Ὅπου σημειώνονται μεγάλα ἐπιτυχία, ὅπου γίνεται κατορθωτὴ ἢ ἀρμονικὴ καὶ πλήρης συνεργασία τῶν ποιμένων καὶ τῶν βοηθῶν μετὰ τῶν οἰκογενειάρχων, ὅλων δηλαδὴ τῶν παραγόντων τῆς δυνάμεως τῆς ἐνορίας.

Πρέπει νὰ σημειωθῆ ἀκόμη ὅτι ἡ ἐνοριακὴ μέρημα φθάνει καὶ εἰς τὰ μέλη οἰκογενειῶν, τὰ ὁποῖα δεικνύουν στάσις ἀδιάφορον ἢ ψυχρὰν ἢ καὶ ἐχθρικὴν ἀκόμη πρὸς αὐτήν, ὡς καὶ πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἐνορίᾳ κατοικοῦντας ἀλλοδόξους ἢ καὶ τοὺς ἐργαζομένους μόνον εἰς τὰ ἔρια αὐτῆς. Βεβαίως θὰ χρησιμοποιεῖται εἰς αὐτὰς τὰς περιστάσεις πάντοτε ἀνάλογος τρόπος ἀντιμετωπίσεως τῶν ἀναγκῶν των καὶ ἐκδηλώσεως τοῦ ἐνοριακοῦ ἐνδιαφέροντος.

Τέλος θὰ πρέπη ἐπίσης νὰ σημειωθῆ ὅτι κυρίως αἱ σύγχρονοι περιστάσεις ἀπαιτοῦν τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ ἐνοριακοῦ ἐνδιαφέροντος ὄχι μόνον εἰς τὰ πεδία τὰ πνευματικὰ καὶ τὰ ἠθικά, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ βιωτικὰ καὶ ὕλικα. Ἄς λαμβάνεται δὲ ὑπ' ὄψει ὅτι τὸ βαθὺ αἶτημα τῆς ψυχῆς τοῦ πλῆθους τῶν πιστῶν σήμερον εἶναι νὰ βλέπουν τὴν Ἐκκλησίαν των θαρραλέον συμπαραστάτην καὶ καθαρὸν διαφωτιστήν των εἰς τὰς ἀγωνίας καὶ εἰς ὅλα τὰ προβλήματα των.

Γ'. Ἐξωτερικὴ μορφή τῆς Ἐνορίας.

Ὁ Ναὸς καὶ τὰ παρεκκλήσιά του. Ὅχι μόνον εἰς τὰς μονὰς ὁ ναὸς εἶναι τὸ καθολικόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐνορίαν ὁ ναὸς πρέπει νὰ εἶναι τὸ καθολικὸν ἴδρυμα τοῦ τόπου. Ὅχι θὰ κτίζεται καὶ θὰ εὐπρεπίζεται μὲ συμμετοχὴν καθολικὴν ἀλλὰ θὰ συγκεντρῶνται ὅλοι. Καὶ ὅλοι εἰς αὐτὸν θὰ λαμβάνουν καὶ τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμιν διὰ χριστιανικὴν ζωὴν. Αὐτὸ πρέπει μὲ κάθε τρόπον

«Τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια».

(Β' Κορ. δ' 18)

νά τὸ ἀντιληφθῶν καλὰ ὅλοι οἱ ἐνορῖται. Καὶ τότε ἀπὸ τὸ κέντρον τοῦτο θὰ ἀναβλύξῃ πηγὴ ζωῆς, θ' ἀπλοῦται πράγματι ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ εἰς ὅλον τὸν τόπον, θὰ παραμερίζωνται αἱ ἀσχημίαι, καὶ τὴν θέσιν των θὰ λαμβάνῃ ἡ χάρις καὶ ἡ καλωσύνη.

Τὰ γραφεῖα καὶ τὰ κέντρα τῆς ἐνορίας. Διὰ τὰς διαφόρων εἰδῶν ἐξυπηρητήσεις τῶν πιστῶν καὶ τὴν παροχὴν εὐκαιρίας πρὸς συναντήσεις, βαθυτέραν γνωριμίαν, ἀνταλλαγὴν σκέψεων, συνεργασίαν καὶ σωστὴν ψυχαγωγίαν τῶν πιστῶν.

Τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα τῆς Ἐνορίας, διὰ τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς προεφήβους τῆς ἐνορίας, ὅπου μαθηθῶν με λόγον καὶ με συνηθείας τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀρετὴν.

Ἡ βιβλιοθήκη καὶ τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἐνορίας. Διὰ τὴν παροχὴν εὐκαιριῶν γνωριμίας καὶ ἀγάπης πρὸς τὸ ὑγιὲς βιβλίον, τὸν τόσον ἀγαθοποιὸν καὶ ἀπαραίτητον σύντροφον καὶ ὁδηγὸν τῶν πιστῶν εἰς τὸν καλὸν ἀγῶνα τοῦ βίου καὶ τῆς Ζωῆς.

Ἡ αἴθουσα τελετῶν καὶ δεξιώσεων. Διὰ τὰ τελοῦνται ἐκεῖ αἱ ὠραῖαι κοινωνικαὶ συγκεντρώσεις ἢ ν' ἀκούωνται λόγοι γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος ἀπαραίτητοι διὰ περισσοτέρας γνώσεις καὶ πληρεστέραν κατάρτισιν καὶ χαρὰν τῶν ἠθικῶν καὶ ζωντανῶν ἀνθρώπων τοῦ Θεοῦ, ὅπως πρέπει νὰ εἶναι οἱ ἐνορῖται.

Τὸ Φιλοξενεῖον τῆς ἐνορίας. Ἐστιατόριον καὶ ὑπνοδωμάτια δι' ὄσους ζητήσουν τὴν περίθαλψιν τῆς ἐνορίας, ἰδίως ξένους.

Αἱ κατασκηνώσεις καὶ αἱ ἐξοχαὶ τῆς Ἐνορίας. Αἱ πρῶται διὰ τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς ἐφήβους, αἱ ὅποια θὰ δίδουν μαζὺ με τὴν τόνωσιν τῆς υγείας καὶ τὰς εὐκαιρίας εἰς τοὺς παράγοντος ἀγωγῆς τῆς ἐνορίας ν' ἀσκήσουν πληρέστερον τὸ ἔργον των· αἱ ἄλλαι διὰ τὰ διευκολύνουν τὰς πτωχὰς οἰκογενεῖας εἰς ἀνακούφισιν καὶ ἀλλαγὴν.

Τὰ εὐεργετικὰ Ἰδρύματα τῆς Ἐνορίας. Τὸ Φιλόπτωχον Ταμεῖον, Νοσοκομεῖον, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἀπὸ ἄλλους ὀργανωμένον, Ἱατρεῖον, Νηπιακοὶ καὶ Παιδικοὶ Σταθμοί, διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῶν ἐργαζομένων μητέρων. Ἀκόμη ἐπαγγελματικαὶ καὶ ἐγκυκλοπαιδικαὶ ἢ ἐπιμορφωτικαὶ σχολαί.

Αἱ Ἐνορίαὶ οὔτε γηροκομεῖα, οὔτε ὀρφανοτροφεία πρέπει νὰ ἰδρῶν καὶ νὰ συντηροῦν. Ἀλλὰ τὰ ὀρφανὰ παιδιὰ καὶ τοὺς γέροντας θὰ τοὺς διατηροῦν αἱ οἰκογένειαί των ἐπικουρούμεναι ἀπὸ τὴν Ἐνορίαν καὶ ἐλλείψει τούτων ἢ ἔνεκα ἀνικανότητός των ἄλλαι οἰκογένειαὶ ὁμοίως ἐπικουρούμεναι. Αὐτὸ ἐπιβάλλεται ἀπὸ

«Διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἰδους».

(Β' Κορ. ε' 7)

τὸ ἀδελφικὸν καὶ στοργικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ χαρακτηρίζη κυρίως τὰ ἐνοριακὰ ἔργα.

Δ'. Ἐσωτερικὴ ὀργάνωσις τῆς Ἐνορίας.

Ἡ Ἐνορία χωρίζεται εἰς Τμήματα κατὰ ἡλικίας καὶ φύλα ἐνοριτῶν, χωρὶς ἄλλην διάκρισιν. Τὰ Τμήματα δημιουργοῦνται διὰ τὴν εὐχερεστέραν διεξαγωγὴν τῶν ἔργων τῆς ἐνορίας. Εἶναι : Τμήματα ἀνδρῶν, γυναικῶν, νέων, νεανίδων καὶ Τμήματα παιδιῶν.

Ὅλα τὰ Τμήματα ἔχουν ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Προϊστάμενον - Πρεσβύτερον. Αὐτὸς ἀσκεῖ τὴν διοίκησίν των μαζὺ μὲ Συμβούλιον ἐκλεγόμενον ἀπὸ τὰ μέλη κάθε Τμήματος. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐξασφαλίζεται ὁ συντονισμὸς καὶ ὁ ὑπεύθυνος ἔλεγχος ἐνεργειῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάπτυξις εἰδικῶν πρωτοβουλιῶν καὶ ἡ ἀνάληψις τῆς συνευθύνης εἰς τὸν ἐνοριακὸν βίον.

Κάθε Τμήμα ἔχει ἰδικόν του ὀργανισμὸν λειτουργίας καὶ ἴδια προγράμματα δράσεως καὶ κινήσεως. Ἐχει ἰδικὰ του κέντρα, π. χ. γραφεῖα, αἰθούσας, ἐντευκτήρια, αἰθούσας θεαμάτων, γήπεδα ἀθλοπαιδιῶν, χώρους λουτρῶν κλπ. Ἐκδίδει φυλλάδια καὶ περιοδικά. Ἐχει βιβλιοθήκας, ἀναλόγως δὲ μετέχει εἰς τὰ διάφορα ἔργα τῆς Ἐνορίας, εἴτε διὰ νὰ προσφέρῃ ἢ διὰ νὰ λάβῃ ἐνίσχυσιν τῶν μελῶν του.

Κάθε Τμήμα δύναται νὰ δεχθῇ βοήθειαν ἀπὸ πρόσωπα ἢ ὀργανώσεις ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ἀνεγνωρισμένας ὅμως ἐπισημῶς ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς πλευρᾶς.

Ἡ Ἐνορία εἰς τὸ σύνολόν της συσκέπτεται καὶ διαγράφει τὰ γενικὰ προγράμματα δράσεων καὶ κινήσεων καὶ προϋπολογισμῶν της. Ὅλα ἐγκρίνονται, ἐν τέλει, ὑπὸ τῶν οἰκείων ἱεραρχῶν. Πρὸς τοῦτο καλοῦνται εἰδικαὶ συνελεύσεις τῆς Ἐνορίας, ἀποτελούμεναι ἀπὸ τὸν Προϊστάμενον καὶ Πρόεδρον αὐτῶν, τὸ Ἱερατεῖον τοῦ Ναοῦ, τοὺς κατηχητάς, τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ Ναοῦ, τοὺς διοικοῦντας τὰ τμήματα τῆς ἐνορίας, τοὺς ἐφόρους τῶν διαφόρων δράσεων τῆς ἐνορίας. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ ὀργάνου τούτου τῆς ἐνορίας, μετὰ ἀπὸ τὴν ἐγκρισίν των, γνωστοποιοῦνται, εἰς ὅλον τὸ πλήρωμα τῆς ἐνορίας.

Ε'. Σοβαρὰ βοηθήματα εἰς τὸ ἐνοριακὸν ἔργον.

Μεγάλῃ ἐπιτυχίᾳ τοῦ ἐνοριακοῦ ἔργου ἐξασφαλίζεται, ὅταν ἐπικεφαλῆς τῆς ἐνορίας τοποθετοῦνται οἱ κατάλληλοι, ἱκανοὶ καὶ

«Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες, εἴτε ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι».
(Β' Κορ. ε' 9)

μέ πνεῦμα αὐταπαρνήσεως ποιμένες. Σημαντική ἔμως βοήθεια δίδεται εἰς τὰς ἐνορίας καί μέ τ' ἀκόλουθα: Τακτικά περιοδεῖται τῶν ἱεροκηρύκων τῆς Μητροπόλεως καί τῶν ὀργανωτῶν καί ἐπιθεωρητῶν τῶν διαφόρων εὐεργετικῶν ἔργων. Ραδιοφωνικά ἐκπομπαί. Εἰδικά δημοσιογραφικά ὄργανα. Προγράμματα διδασκίας ὕλης τῶν κατηχητικῶν σχολείων καί ἐποπτικά μέσα. Σχέδια προτύπων ὀργανισμῶν λειτουργίας τῶν εὐεργετικῶν δράσεων.

Αὐτά πρέπει νά ἐξασφαλίζονται ἀπό τὰς οἰκείας Μητροπόλεις καί ἀπό τήν εἰδικήν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως τώρα εἶναι ἡ Ἀποστολική Διακονία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Θ. ΠΥΡΡΟΝΑΚΗΣ

Ἐλευσίς

Πρωτοπρεσβύτερος

—||—
“ΑΝΤΕΧΕΣΘΕ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ,,

Γ'.

Ἐποῦ προπαρασκευασθῆ τὸ ἔδαφος διὰ τὴν εἴσοδον τοῦ ἱερέως εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀσθενοῦς προβάλλει τὸ ἐρώτημα: τί θὰ εἴπωμεν, πῶς θὰ συμπεριφερθῶμεν καί κατὰ ποίαν μέθοδον θὰ προχωρήσωμεν, ὥστε ἡ προσπάθειά μας νά εὕρη ἀπήχησιν εἰς τὴν ψυχὴν; Διὰ νά δοθῆ ἱκανοποιητικὴ ἀπάντησις εἰς τὰ ἐρωτήματα αὐτά, δὲν πρέπει νά λησμονῶνται ὅσα εἰς τὰ προηγούμενα δύο ἄρθρα μας ἐλέγχθησαν διὰ τὴν εἰδικὴν τῶν ἀσθενῶν ψυχολογικὴν κατάστασιν. Ἐπὶ πλέον αἱ εἰδικαὶ ἐνδὸς ἐκάστου ἀσθενοῦς συνθήκαι τῆς ζωῆς, τοῦ φύλου, τῆς ἡλικίας, τῆς μορφώσεως καί τῆς κοινωνικῆς θέσεως πρέπει νά λαμβάνωνται ἀπαραιτήτως ὑπ' ὄψιν μας.

Ὅσονδῆποτε ἔμως καί ἂν αἱ γνώσεις μας περὶ τῶν στοιχείων αὐτῶν τῆς ζωῆς τοῦ ἀσθενοῦς εἶναι πλήρεις, δὲν θὰ ἐπιτύχωμεν ὅσα ἐπιδιώκομεν, ἂν δὲν κερδηθῆ ἡ ἐμπιστοσύνη του πρὸς τὸ πρόσωπόν μας. Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι δυσκατόρθωτον.

Μετὰ τὰς πρώτας ἐκδηλώσεις συμπαθείας καί ἀγάπης εἰλικρινοῦς ζητήσατε πληροφορίας περὶ τῆς αἰτίας τῆς ἀσθενείας, τῆς πορείας τῆς καί περὶ τῆς γνώμης τοῦ ἱατροῦ. Ἐκφράσατε τὴν ἐλπίδα περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς κλονισθείσης ὑγείας καί τονώσατε τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν οὐράνιον Πατέρα. Εἶπατε ὅτι Αὐτοῦ οὗτος ὁ Κύριος παρίσταται ἐνισχυτῆς καί ἱατρὸς τῶν ἀσθενῶν, ἂν ἐξ εἰλικρινοῦς καρδίας καί συντριβῆς τῆς καρδίας

« Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν ».
(Β' Κορ. ε' 20)

τὸ ζητήσωμεν παρ' Αὐτοῦ. Συστήσατε προσφυγὴν εἰς Αὐτὸν διὰ θερμῆς προσευχῆς.

Εἰς τὴν πρώτην ἐπίσκεψιν εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ μὴ εὕρωμεν ἀνταπόκρισιν. Ἴσως ὁ ἀσθενὴς περιορισθῆ εἰς τὸ νὰ ἐκφράσῃ ἀπλῶς τὰς εὐχαριστίας του διὰ τὸ ἐνδιαφέρον μας, χωρὶς νὰ προσθέσῃ τι περισσότερον. Ἀσφαλῶς αὐτὴ ἡ συμπεριφορὰ του ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν ὅτι δὲν μᾶς ἔδωκε τὴν καρδίαν του. Θὰ ἀκολουθήσῃ ἔπειτα ἡ δευτέρα, ἡ τρίτη ἐπίσκεψις. Εἰς ἐκάστην τούτων ἐκ τῶν θησαυρῶν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου θὰ ἀντλήσωμεν τὰ θέματα τῆς διδασκαλίας μας διὰ νὰ ἀνακουφίσωμεν τὸν πόνον τοῦ ἀσθενοῦς καὶ νὰ τοῦ ἐνισχύσωμεν τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν καρτερίαν διὰ τὸν σταυρὸν, τὸν ὁποῖον ἐπὶ τῶν ὤμων του ἐπέθεσεν ἡ ἀσθένεια. Αἱ ἰάσεις τῶν ἀσθενῶν, τὰς ὁποίας περιέχει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καταλλήλως περιγραφόμεναι συγκινοῦν ὅλως ἰδιαιτέρως τοὺς ἀσθενεῖς.

Πρὸς διευκόλυσιν τοῦ ἔργου μας καλὸν εἶναι νὰ μὴ ὀμιλῶμεν συνεχῶς κατὰ τρόπον ἐπίπονον καὶ ἐνοχλητικὸν διὰ τὸν ἀσθενῆ, τοῦ ὁποίου αἱ δυνάμεις εἶναι ἐξησθενημέναι καὶ ἡ σκέψις του εὐκόλως ὑφίσταται κάματον. Ἡ συντομία εἶναι κανὼν χρυσοῦς, τὸν ὁποῖον οὐδέποτε πρέπει νὰ λησμονῶμεν. Ὁ τόνος τῆς φωνῆς μας, γλυκὺς καὶ ἤρεμος, διευκολύνει σπουδαίως εἰς τὸ νὰ μὴ ἐπιταχυνθῆ ἡ κόπωσις τοῦ ἀσθενοῦς. Ἐπὶ πλεόν καθιστᾷ τὴν ἐπίσκεψίν μας αὐραν γλυκεῖαν, τῆς ὁποίας τὴν ἐπανάληψιν θὰ ζητήσῃ, διὰ νὰ εὕρῃ εἰς αὐτὴν εὐκαιρίαν ψυχικῆς γαλήνης, ποῦ τόσοσ ἔχει ἀνάγκην ὁ εἰς τὴν κλίνην τῆς διαρκοῦς ἀνησυχίας πάσχων ἀνθρωπος. Ταυτοχρόνως ἡ ἤρεμος ἐκφρασις τῶν σκέψεων μας προκαλεῖ αἰσθήματα ἐμπιστοσύνης, ἡ ὁποία εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις ἢ μᾶλλον ἡ μόνη προϋπόθεσις διὰ νὰ ἀρχίσῃ τις τὴν ἐξομολόγησιν τῶν ἐντὸς τῆς καρδίας του κεκρυμμένων συναισθημάτων καὶ τὴν ἐκδήλωσιν τῶν ἐσωτέρων του σκέψεων καὶ διαθέσεων.

Ὅταν οὕτω κερδηθῆ ἡ ἐμπιστοσύνη, τὸ ἔδαφος πλεόν εἶναι ἐλεύθερον διὰ νὰ σπειρώμεν τὸν λόγον τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας μετὰ τὴν βάσιμον ἐλπίδα ὅτι θὰ φέρῃ καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ὁ ἀσθενὴς ἀποτινάσσει τότε ὅλας του τὰς ἐπιφυλάξεις. Λύει τὴν γλῶσσάν του, μέχρι τοῦδε φειδωλῆν εἰς ἐκφράσεις. Ἀποκαλύπτεται ὅλος ὁ ἔσω κόσμος τῆς ψυχῆς του, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον

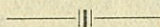
«... Ἡ ἰκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ, ὅς καὶ ἰκάνωσεν ἡμᾶς διακόνοῦς καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος».

(Β' Κορ. γ' 6)

δίδει ὄχι μόνον ἀφορμὰς διδασκαλιῶν καὶ παροτρύνσεω, ἀλλὰ καὶ μᾶς προσφέρει περισσοτέραν γνῶσιν τῆς ψυχολογίας τοῦ ἀσθενοῦς, τῶν ἀνησυχιῶν του, τῶν ψυχικῶν του ἱκανοτήτων, τῶν ἐλπίδων του καὶ τῶν ἀπαιτήσεών του τῶν πνευματικῶν, τὰς ὁποίας καλοῦμεθα νὰ ἱκανοποιήσωμεν. Ὅταν ὁ ἴδιος ὁ ἀσθενὴς μὲ ἐμπιστοσύνην ἀφεθῆ ἑὶς τὴν πνευματικὴν μας καθοδήγησιν, εἶναι εὐκολον νὰ τῷ προσφέρωμεν χωρὶς δυσκολίας τὴν τροφήν, τῆς ὁποίας ἔχει ἀνάγκην. Ὁ ἴδιος θὰ μᾶς ἐρωτᾷ δι' ἑ, τι τὸν ἀπασχολεῖ καὶ θὰ δέχεται τὰς συμβουλὰς μας, ἕτοιμος νὰ τὰς υἰοθετῇ.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης ἐμπιστοσύνης του πρὸς τὸ πρόσωπον καὶ τὴν ἱερατικὴν μας ἰδιότητα καὶ δύναμιν θὰ εἶναι ἀσφαλῶς σωτήριον. Θὰ βοηθηθῆ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὰς ἀνησυχίας, νὰ ἐνισχύσῃ τὸ ἠθικόν του, παράγοντα ἀπαραίτητον διὰ νὰ ἐπανεύρῃ τὴν υγείαν του, καὶ τὸ σπουδαιότερον, θὰ ἐμπιστευθῆ τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὸν Σωτῆρα Κύριον καὶ τὴν Πρόνοιαν τοῦ Ἁγίου Θεοῦ.

Ἀρχιμ. ΤΙΜ. ΧΑΛΟΦΤΗΣ

Π Ε Α Λ Ι Σ Μ Ο Σ

ΜΙΑ ΑΠΟΨΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ κατάστασις εἶναι ἀρετὰ σοβαρὰ καὶ ἀνησυχαστικὴ, ἀλλὰ εἶναι γεγονός ὅτι καὶ ἡ Ἐκκλησία ἀνεκαθεν ὄχι μόνον δὲν ἐφοβήθη παρομοίας ἢ καὶ χειροτέρας καταστάσεις, ἀλλ' ἀντιθέτως πολλὴν δόξαν ὀφείλει εἰς τὸ ὅτι συνετέλεσεν, εἰς τὴν ριζικὴν διευθέτησίν των.

Παρὰ τὸν στείρον ἄνεμον τοῦ ὕλισμοῦ, πολὺς λαὸς εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὴν ὑπαιθρον διψᾷ διὰ κάτι τὸ πνευματικόν, κουρασμένοι ἀπὸ τὰ ὕλιστικά κηρύγματα καὶ τὴν ἐφαρμογὴν των, τὴν ὁποίαν ἐπλήρωσεν ἀκριβὰ μὲ δυστυχίαν καὶ τόσον αἶμα καὶ ἔξακολουθεῖ νὰ πληρώνῃ μὲ τὴν σταθερὰν καταστάσαν παγκοσμίαν πολιτικὴν ἀβεβαιότητα καὶ ἀστάθειαν.

Ὁ ἄφθονος λόγος τοῦ Θεοῦ, τὸ κήρυγμα, τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖται ἀπὸ σύμφωνον πρὸς αὐτὸ ζώην, εἶναι δυνατὸν νὰ κάμῃ ὥστε νὰ ἀντιμετωπισθῇ καὶ νὰ ἀλλαγῇ τὸ ρεῦμα, τὸ ὁποῖον ἀπειλεῖ νὰ παρασύρῃ καὶ νὰ ἐξαφανίσῃ εἰς τὸν ὠκεανὸν τοῦ ἐκ-

«Τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτένει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ».

(Β' Κορ. γ' 6)

μηδενισμοῦ ὅ,τι εἴκοσι αἰῶνες κόπων, μόχθων, αἵματος, καὶ θυσιῶν μᾶς ἐκληροδότησαν.

Εὐρισκόμεθα πάντως εἰς μίαν παρήγορον καμπήν, εἰς ἓνα σημεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν κάπως ὅτι ἡ νῦξ ὑποχωρεῖ καὶ ἡ ἡμέρα ἐγγίζει.

Ὁ χωρισμὸς τῆς ἀνθρωπότητος εἰς δύο μεγάλα τμήματα ἢ στρατόπεδα, ὅπως συνηθίζεται νὰ λέγεται, εἶναι ἀποτέλεσμα ὄχι μόνον πολιτικῶν παραγόντων καὶ συμφερόντων, ἀλλὰ μίᾳ ὑπολανθάνουσα κατάστασις ἀντιδράσεως εἰς τὸ ὑλιστικὸν ρεῦμα, ἀντιδράσεως ἢ ὁποία προέρχεται κυρίως ἀπὸ τὸν φόβον, ὁ ὁποῖος κατέλαβε μέγιστον μέρος τῆς ἀνθρωπότητος, διὰ τὴν ἀνεπανάρθωτον καταστροφὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἤρχισε νὰ ὀδηγῆ τὴν ἀνθρωπότητα ἢ ἐμπιστοσύνη της πρὸς τὴν ὑλιστικὴν σκέψιν καὶ πράξιν.

Ἦδη καλοῦνται καὶ ἐντονώτερον θὰ κληθοῦν ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ πνευματικὰ συγροτήματα νὰ ἐνταχθοῦν ἐνεργότερον εἰς τὸν ἀγῶνα.

Τῆς Ἐκκλησίας καθίσταται εὐρύτερον ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐποχὴν τὸ στάδιον δράσεως, λόγῳ τῶν συνθηκῶν, αἱ ὁποῖαι τὴν περιβάλλουν, καὶ λόγῳ τοῦ προορισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἔχει παγκοσμίως καὶ ὁ ὁποῖος, κατὰ ἰδιαζόντως εὐνοϊκὸν τρόπον, εἶναι ἀντιληπτὸς ἐδῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Τὸ πρόβλημα τῆς ἐργασίας της ἐδῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ἤδη ἔχουν ἀναφερθῆ, δὲν συναντᾷ τὰς δυσκολίας, τὰς ὁποίας ἄλλαι Ἐκκλησίαι συναντοῦν εἰς ἄλλας χώρας.

Ὅμως ἔχει ἀνάγκην ἐργασίας, περισσοτέρας καὶ ὀργανωμένης ἐργασίας, καθὼς καὶ χρησιμοποίησεως, καὶ τοῦ πλέον ἀσθενοῦς ἐργάτου καὶ τῆς μικροτέρας διδομένης εὐκαιρίας πρὸς δρᾶσιν καὶ ἀπόδοσιν.

Βεβαίως ἐγένετο καὶ γίνεται πολλὴ ἐργασία καὶ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας καὶ δι' ὀργανώσεων χριστιανικῶν καὶ ὁμάδων.

Ὅμως σήμερον ἡ ἀνάγκη καὶ περισσοτέρας καὶ λίαν ὀργανωμένης ἐργασίας, εἶναι ἀπαραίτητος.

Δεδομένου ὅτι ἡ ἐνορία εἶναι ἡ πνευματικὴ κυψέλη, ἐντὸς τῆς ὁποίας συντελεῖται ἡ γλυκεῖα ἐργασία διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἐφημέριος εἶναι ἡ ψυχὴ τῆς ἐνορίας καὶ τῆς ἐργασίας εἰς αὐτήν, αἱ εὐθῦναι του εἶναι μεγάλαι, καὶ

«Ὁὗ δὲ τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία».

(Β' Κορ. γ' 17)

ἔχει μεγάλην σημασίαν ἢ ἀνταπόκρισιν τοῦ εἰς τὸν ἀγῶνα, ὁ ὁποῖος διεξάγεται εἰς διαφόρους τομεῖς καὶ κατὰ διαφόρους τρῶ-
πους, ἀπὸ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἀνθρωπότητος.

Καὶ ὁ ἐφημέριος ὁ ὁποῖος δὲν διαθέτει μεγάλη προσόντα, καὶ πολλὰς γνώσεις, ἔχει τὴν δυνατότητα, ἐὰν-θελήσῃ, νὰ συντε-
λέσῃ καὶ αὐτὸς σημαντικῶς εἰς τὸ ὅλον ἔργον τῆς ἀνανήψεως
τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὸν λήθαργον, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀποτέλεσμα
τῆς βαρείας καὶ θανατηφόρου ἀτμοσφαιρας, τὴν ὁποίαν ἐδημι-
ούργησεν ἡ πίστις εἰς τὴν ὕλην.

Ὅταν ἔχη πολὺν φόβον θεοῦ, πρῶτον, ἔπειτα ζῆλον, ὅταν
σκέπτεται σοβαρῶς τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του, καὶ ἀγαπᾷ τὴν
ἀποστολήν του, κατέχει εἰς τὰ τέσσαρα αὐτά, τὰς θεμελιώδεις
προϋποθέσεις διὰ τὴν πλήρη ἐπιτυχίαν.

Δὲν εἶναι δύσκολον εἰς κανένα, ἀσχέτως τῆς μορφώσεώς του,
νὰ ἔχη μίαν βιβλιοθήκην διὰ νὰ μελετᾷ ὅσον τὸ δυνατόν συχνό-
τερον, καὶ νὰ μάθῃ καὶ ἐκ τῆς μελέτης καὶ ἐκ τῶν συζητήσεων
μὲ εἰδικούς, τὰς βασικὰς ἀρχὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐν πλήρει
μικρὸν σύστημα τῶν ἀρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, μὲ τὸ ὁποῖον
θὰ κάμῃ ὥστε νὰ ποτισθῇ κυριολεκτικῶς ὁ ἐσωτερικός του κό-
σμος. Ἐπειτα θὰ φροντίσῃ νὰ τὰς ἐφαρμόξῃ ὁ ἴδιος καθημερι-
νῶς τὰς ἀρχὰς αὐτάς, καὶ νὰ τὰς διαδίδῃ ὅσον τὸ δυνατόν εὐρύ-
τερον μὲ τὴν διδασκαλίαν ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκεται, καὶ μὲ τὸ πα-
ράδειγμά του.

Οὐδεμία δικαιολογία δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ,
ἐὰν, περισσότερον παντὸς ἄλλου, δὲν ποτισθῇ ὁ κληρικός μὲχρι
μυελοῦ ὁστέων ἀπὸ τὰς θεμελιώδεις διδασκαλίας τοῦ Χριστιανι-
σμοῦ, αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν τὴν Πίστιν καὶ τὴν Προᾶξιν, καὶ θὰ
εἶναι ἀναπολόγητος ἐὰν δὲν ζῆ, δὲν κινεῖται καὶ δὲν εὐρίσκεται
ἐντὸς αὐτῶν ἀδιαλείπτως.

Παραδείγματα ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἐθανματούργησαν μα-
θόντες καὶ ζήσαντες, καὶ ἐφαρμόσαντες τὰς ἀρχὰς αὐτάς, εἶναι
πάμπολλα καθ' ὅλον τὸ μακρὸν διάστημα τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς μεγάλης ἀκμῆς τῆς Ἐκκλησίας δὲν
ὑπῆρχον Θεολογικαὶ Ἀκαδημίαι παρὰ μόνον εἰς πολὺν μεγάλη κέν-
τρα, καὶ ἡ ἐργασία των δὲν ἦτο τοιαύτη ὥστε νὰ καταρτίξῃ κε-
χωρισμένως ἕνα ἕκαστον κληρικὸν θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς.

Τὸ ἔργον των ἦτο γενικωτέρας μορφῆς καὶ ἀπέβλεπεν ἀφ'

«Ἐχοντες τὴν διακονίαν ταύτην καθὼς ἡλεῖθημεν, οὐκ ἐκκακοῦμεν».

(Β' Κορ. δ' 1)

ένος εἰς τὴν σύλληψιν, ἀπασχόλησιν καὶ λύσιν τῶν μεγάλων θεολογικῶν καὶ φιλοσοφικῶν προβλημάτων, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπέβλεπε εἰς τὸ νὰ δώσῃ γενικὰς κατευθύνσεις ὡς πρὸς τὴν πράξιν τὴν καθημερινὴν τῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ κληρικοὶ ὅμως πάντες ἐγένοντο κοινωνοὶ τῶν κατευθύνσεων αὐτῶν, τὰς ὁποίας ἀφωμοίονον, καὶ ἀντεπεκρίνοντο εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐποχῆς τῶν ἀσκέτως τῆς ἀκαδημαϊκῆς ἢ μὴ μορφώσεώς των, κρατοῦντες οὕτω ἄσβεστον καὶ λάμπουσαν τὴν ἱεράν φλόγα τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Εἰς τὴν σημερινὴν μας ἐποχὴν ἐν ἰσχυρὸν παράδειγμα προσφέρεται καθημερινῶς ἀπὸ τὴν γνωστὴν μερίδα τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι εἶναι θερμοῶς ἐμπεποτισμένοι ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς ἰδεολογίας των καὶ οὐδὲν ἄλλο ἀνέχονται εἰμὴ τὰς ἀρχὰς των καὶ μόνον καὶ δὲν παύουν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν καὶ δὲν ἡσυχάζουν, ἐὰν συνεχῶς δὲν τὰς διαδίδουν.

Δὲν νομίζω πῶς ὑπάρχει ἀμφιβολία τις περὶ τοῦ πόσον ὁ κομμουνισμὸς καθιστᾷ τοὺς ὁπαδοὺς του θερμοὺς εἰς τὰς ἐκδηλώσεις καὶ μαχητικοὺς διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν ἀρχῶν του.

Ἄρα γε ὅμως θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἡ ἐλάχιστη δικαιολογία δι' ὅλους τοὺς ἐφημερίους, στελέχη τοῦ θείου καθιδρύματος τῆς Ἐκκλησίας, ἐὰν αὐτὰ δὲν φλέγονται ἀπὸ τὸν πόθον νὰ ἐμβαθύνουν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον εἰς τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν, ἐὰν δὲν φροντίζουν νὰ τὴν ἐφαρμόζουν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ καὶ ἐὰν δὲν τὴν διαδίδουν μὲ τὴν φλογερὰν πίστιν ὅτι προσφέρουν τὴν πλέον θετικὴν ὑπηρεσίαν διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν συνανθρώπων των, τὴν εὐτυχίαν των καὶ τὴν εὐημερίαν ὅλου τοῦ κόσμου ;

Πόσον μεγάλην εὐθύνην ἔχομεν ὅλοι οἱ ἐφημέριοι ἀπέναντι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπέναντι τῶν συγχρόνων μας, καὶ περισσότερον ἀπέναντι τῶν μεταγενεστέρων, ἐὰν δὲν αἰσθανώμεθα ἑαυτοὺς συνεπεῖς πρὸς τὰς μεγάλας ὑποχρεώσεις μας ! Ἄλλὰ καὶ πόσης χαρᾶς στερούμεθα, καὶ πόσης ἡρεμίας συνειδήσεως, ἐὰν δὲν αἰσθανώμεθα ἑαυτοὺς ἀνταποκρινομένους μετὰ θέρμης εἰς τὴν διδασκαλίαν Ἐκεινοῦ, ὁ ὁποῖος ἐθυσιάσθη ἐν τῷ Σταυρῷ, καὶ ἔκαμε τοὺς μάρτυρας νὰ χύνουν τὸ αἷμα των καὶ νὰ δίδουν τὴν ζωὴν των μὲ ἐπίγνωσιν καὶ ἀγαλίαν ψυχικὴν !

Ἄρχιμ. ΠΑΝΤΕΛ. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑΣ

«Ὁὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν Κύριον, ἑαυτοὺς δὲ
δοῦλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν».

(Β' Κορ. δ' 6)

Η ΠΡΩΤΗ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΙΕΡΕΩΣ

Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν συνήγτησα κατὰ τύχην ἓνα ἐκ τῶν φίλων μου φοιτητῶν τῆς Θεολογίας, τὸν ὁποῖον εἶχα νὰ ἰδῶ ἀπὸ δύο ἐτῶν. Ἐφοῦ εἶπαμε γιὰ τὶς παληές μας ἀναμνήσεις, μοῦ μίλησε γιὰ ἓνα συμφοιτητὴ μας, μὲ τὸν ὁποῖον συνεδέετο διὰ φιλίας. «Ἐεῦρεis, μοῦ εἶπε, ὅτι αὐτὸς ὁ δυστυχῆς ἔχασε τὴν πίστι του. Εἶναι τρομερό, ὅταν τὸν ἀκούης νὰ ὁμιλῇ γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ τοὺς ἱερεῖς. Μαζὶ μὲ τὴν πίστι ἔχασε καὶ κάθε ἔννοια ἠθικῆς. Ἦθελα νὰ προσπαθῆσω νὰ τοῦ κάμω καλὸ καὶ ἐπέτυχα νὰ τὸν συναντήσω, δῆθεν κατὰ τύχην. Τὸν ἐκάλεσα νὰ ἔλθῃ νὰ μὲ ἰδῇ. Ἦλθε πράγματι καὶ ξαναρχίσαμε τὶς σχέσεις μας. Τοῦ ἐπροξέγγησα ἀρὰ γε καλὸ ; Δὲν μπορῶ ἀκόμη νὰ τὸ διαπιστώσω. Μοῦ ὑπεσχέθη ὅμως ὅτι θὰ ἀλληλογραφῆ μαζὶ μου. Ἐφυγα. Τί ἀπέγινε ;»

Ἐμειδίασα χωρὶς νὰ εἰπῶ τίποτε. Ἐπειτα μόνος μου ἔλεγα : «Τί περίεργοι ποῦ εἶναι αὐτοὶ οἱ νέοι ; Διὰ νὰ σωθοῦν οἱ ψυχῆς χρειάζεται κάτι περισσότερο ἀπὸ τὶς φιλικὲς σχέσεις».

Ἐπέρασαν τρία χρόνια. Ὁ φίλος μου ὁ φοιτητῆς, ἐχειροτονήθη ἱερεὺς καὶ ἔκαμε τὴν πρώτη του λειτουργία στὴ γενέτειρά του. Δύο μέρες ἀργότερα ἐλάμβανα τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

«Ἀγαπητέ μου φίλε,

Ἄδέξου μερικὲς λέξεις, ποῦ γράφω τὸ βράδυ τῆς πρώτης μου λειτουργίας. Θυμᾶσαι τὸν φοιτητὴ, ποῦ εἶχε χάσει τὴν πίστι του καὶ μὲ τὸν ὁποῖον εἶχα ἀνανεώσει τὶς σχέσεις μου ; Τὸν εἶχα καλέσει στὴν πρώτη μου λειτουργία. Δὲν ἦλθε. Σήμερα ὅμως ἀφοῦ ἐτέλεσα τὴν πρώτη μου λειτουργία, ἔλαβα ἓνα τηλεγράφημα, ποῦ μ' ἐπληροφοροῦσε ὅτι πέθαινε στὸ νοσοκομεῖο, σὺνεπεία μιᾶς δηλητηριάσεως τοῦ αἵματος. Μ' ἐξήτοῦσε. Ἐφυγα μὲ τὸ πρῶτο τραῖνο καὶ τὸ ἴδιο βράδυ ἐφθάσα στὸ νοσοκομεῖο. Ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω τὸ βλέμμα, ποῦ ἔρριξε ἐπάνω μου. Ἐσήμαινε, ἐλπίδα, χαρὰ, ἰκεσία ! Τὸν ἀγκάλιασα. Ἐκλαίει καὶ ἐξομολογήθη σὲ μένα. Τοῦ ἔδωσα τὸ τελευταῖον ἐφόδιον καὶ ταυτοχρόνως τὴν πρώτη γιὰ μένα καὶ τελευταία γι' αὐτὸν εὐλογία. Ἐλαμπε καὶ μειδιοῦσε ἀπὸ εὐχαρίστησι. Ἐμεινα καθισμένος στὸ μαξιλάρι του. Τώρα ὅλα ἐτελειώσαν. Αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη ἐξομολόγησι ποῦ ἤκουσα».

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, μετάφρασις Τ. Χ.)

«Τὸ γὰρ παραυτίκα ελαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρους δόξης κατεργάζεται ἡμῖν».

(Β' Κορ. δ' 17)

ΕΦΗΜΕΡΙΟΙ ΕΙΣ ΑΛΛΑ ΜΕΡΗ

Ἱερεὺς — Λιμενεργάτης.

Ἦτο εἰς μίαν ἐκκλησίαν τῆς Μασσαλίας, Κυριακὴ καὶ ὁ ἥλιος ἔλαμπε πρῶτ' ἠρώτ'.

Ὁ κόσμος, ἄνδρες, γυναῖκες, γέροι, παιδιά, ἔβγαιναν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, ὅταν ὁ ἐφημέριος ἔδειχνε εἰς ἓνα φίλον του τὸ βιβλιάριόν του, τὸ ὁποῖον ἔλεγε ὅτι ὁ Ἱερεὺς κ. . . ἦταν φορτοεκφορτωτής.

Ὁ Ἱερεὺς, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπήγαινε νὰ ἐργασθῆ εἰς τὸ λιμάνι ἀπλὸς ἐργάτης ἦτο ὁ πατὴρ Λοέ, πρῶην ἄθεος, καὶ δικηγόρος πρὸ τῆς χειροτονίας του.

Ἐπὶ ἅξι χρόνια ἐσπούδασε καὶ ἐμελέτησε φιλοσοφίαν καὶ θεολογίαν, καὶ τώρα ὁ προϋστάμενός του τοῦ ἔδωσε τὴν ἄδειαν νὰ ἀφήσῃ τὴν ἐνορίαν του καὶ νὰ μεταβῆ εἰς τὴν Μασσαλίαν νὰ μελετήσῃ τὴν ζωὴν τῶν ἐργατῶν εἰς τὸ λιμάνι.

Συντόμως ἤρχισε τὴ δουλειὰ του ὡς ἐργάτης, καὶ κατόκησε εἰς ἓνα σπιτάκι εἰς ἓνα μικρὸν δρομᾶκο κοντὰ εἰς τὸ λιμάνι.

Μιά μέρα ἓνας κουρελιάρης γέρος ἐκεῖ κοντὰ ἔχασε τὴν ταυτότητά του καὶ τὰ δελτία του τῶν τροφίμων. Προσπάθησε νὰ βγάλῃ καινούρια ἀλλ' ἀπέτυχε, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπεινοῦσε. Ὁ πατὴρ Λοέ κατώρθωσε νὰ βγάλῃ ὅτι χρειάζοταν ὁ γέρος ὕστερα ἀπὸ πολλὰς προσπαθείας.

»Τώρα θὰ σὲ κερᾶσω καὶ θὰ σοῦ κάμω καὶ τὸ τραπέζι» εἶπε ὁ γέρος ἐνθουσιασμένος, κρατῶντας τὰ χαρτιά εἰς τὰ χέρια του.

«Εἰς παρομοίας στιγμὰς μαθαίνεις τὴν καρδιά αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, ἐξεφράσθη ὁ πατὴρ Λοέ, καὶ μαθαίνεις τὰς πραγματικὰς τῶν αὐθορημάτων σκέψεις.»

Μερικὰ ἀπ' αὐτὰ ποὺ εἶδε.

Πιθανῶς ὅσοι θετικῶς πιστεύουν εἰς τὸν Θεὸν κάτω εἰς τὸ λιμάνι δὲν εἶναι εἰς ἀναλογίαν μεγαλυτέραν ἀπὸ ἓνα τοῖς ἑκατόν, ἀλλ' ἐπίσης εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Μαρξιστάς, λίγοι εἶναι οἱ τυφλωμένοι ψυχικῶς, ἄθεοι. Ἴσως τὸ ἐν τρίτον τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν θὰ ἔλεγον σχετικῶς μὲ τὴν πίστιν των, ὅτι ὑπάρχει «Κᾶτι» ὑπεράνω μας. Ἡ ἀποκρυσταλλωμένη τῶν γνώμη ὅπως τὴν διατυπώνει ὁ πατὴρ Λοέ εἶναι: «Εἶδες ποτέ σου τὸν Θεόν; λοιπὸν ἀφοῦ δὲν τὸν εἶδες δὲν μπορεῖ νὰ ξεύρης σὺ τίποτα πάρα πάνω ἀπὸ μένα».

«Ἄει γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν».

(Β' Κορ. δ' 11)

Κανείς ουσιαστικῶς, ἐκτὸς τῶν ἀνηκόντων εἰς πιστὰς χριστιανικὰς οἰκογενείας, δὲν πιστεύει εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν. Ἡ ἠθικὴ συνεπῶς εἶναι ἀνάλογη μὲ τὴν πίστιν τῶν.

Οἱ κληρικοὶ εἰς τέτοιο περιβάλλον εἶναι ἀνεπιθύμητοι. Ἐάν καὶ οἱ ἐφημέριοι τῶν περιοχῶν αὐτῶν εἶναι πάντα πολὺ πτωχοί, θεωροῦνται ὅτι ὑποστηρίζουν τοὺς διευθύνοντας καὶ διευθυντὰς τῶν ἐργατῶν, ἐπειδὴ ἔχουν ὀλίγα ἐπιπλα τῆς προκοπῆς εἰς τὸ σπίτι τῶν καὶ ἴσως καὶ μία γορὰ νὰ τοὺς μαγειροῦν, καὶ διότι αἱ περισσότεραι ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας ἔχουν τρεῖς τάξεις ἱεροπραξιῶν μὲ ἀνάλογον πληρωμὴν κατὰ τάξιν.

Ἐπομεινάρια χριστιανικά.

Συνήθως λέγουν διὰ τὸν ἱερέα. «Εἶναι ἓνας ὑποκριτής, καὶ τὰ μισὰ ἀπὸ ὅσα λέγει πιστεύει, καὶ δὲν ξέρει τίποτα ἀπ' τὴ ζωὴ μας, τὰ βάσανά της, καὶ τὴ φτώχεια. Κλείνονται κατὰ ἑκατοντάδας εἰς τὰς θεολογικὰς σχολὰς, γαμίζον τὰ μυαλά τῶν μὲ θεωρίας, καὶ τώρα ἔρχονται νὰ μᾶς... ποιμάνουν.»

Αὕτη ἢ καθ' αὐτὸ εἰδωλολατρικὴ ἀτμόσφαιρα ἐπηρεάζει συχνὰ καὶ τὰ τακτικὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας τὰ ὁποῖα ἀπευθύνονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ βάπτισμα, γάμον, κηδεῖαν, ἀλλὰ πρὸς κοινωνικὴν ἐπίδειξιν περισσότερον. Μία μητέρα ἀκούσθηκε νὰ λέγῃ «νὰ φιλοξενήσω ἓναν ἄνθρωπο εἶναι τίποτα· ἀλλὰ εἶναι κάτι νὰ κάμω ἓνα μεγάλο πάρτυ εἰς τὴν βάπτισιν τῆς κόρης μου».

Ὁ πατὴρ Λοὲ συνοψίζων ἀποφαίνεται ὅτι «ὅλα αὐτὰ εἶναι εἰδωλολατρικὴ νοοτροπία μὲ ἓνα ὑπόλοιπον χριστιανικῆς πράξεως».

Τὶ ἐφήρμωσαν αὐτὸς καὶ ἄλλοι τέσσαρες.

Πρὸ τεσσάρων ἐτῶν, ὅταν ὁ πατὴρ Λοὲ ἦτο ἀκόμη ἐφημέριος εἰς τὴν ἐνορίαν τοῦ Ἁγίου Τροφίμου, ἀντελήφθη ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν ὅτι, ἐάν ὁ κληρὸς πρόκειται νὰ κερδίσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ λαοῦ, θὰ πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ζήσῃ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοὺς ἰδίους ὅρους ὅπως καὶ ὁ λαὸς ζῆ.

Ὡς ἐκ τούτου ὁ πατὴρ Λοὲ ἐδημιούργησε μίαν οὐμάδα κληρικῶν, ἀπὸ ἓνα ἀπλὸν ἐφημέριον, ἓνα Ἰησοῦίτην, ἓνα Καπουκῖνον καὶ ἓνα Δομινικανόν, καὶ ὅλοι τοὺς δὲν ζοῦν εἰς τὸ πρεσβυτέριον τοῦ Ναοῦ, τὸ ὁποῖον τὸ ἐχορήγησαν πρὸς κατοικίαν διὰ ἀστέγους οἰκογενείας.

«Δωρεάν ἐλάβετε, δωρεάν δότε».

(Ματθ. ι' 8)

Ἐκαμαν ἓνα ἀπλούστατο λαϊκὸ σπίτι μέσα εἰς τὴν ἐνορίαν καὶ ζοῦν καὶ οἱ πέντε ἐκεῖ ζοῦν πτωχικῆν. Τὸ σπίτι, ἔχει καὶ ξενῶνα, καὶ ἡ πόρτα του εἶναι ἀνοικτὴ διὰ ξένους καὶ πτωχοῦς.

Κατήγησαν τὰ τυχηρὰ εἰς τὸν ναόν των καὶ εἰς τὴν πινακίδα του εἰς τὴν εἴσοδον ἔγραψαν. «Εἰς τὰ μάτια τοῦ Θεοῦ δὲν ὑπάρχουν πλούσιοι ἢ πτωχοί. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν αὐτὴν τὰ μυστήρια γίνονται χωρὶς πληρωμὴν διὰ ὅλους. Ἄλλὰ ὁ ναὸς δὲν ἔχει ἀγνώστους πόρους. Αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ βοηθήσουν εἰς τὰ ἔξοδα προσφέρουν ὅ,τι θέλουν ἀνωνύμως».

Εἰς τὴν ἰδίαν πινακίδα εἰς τὸ τέλος κάθε μηνὸς ὑπάρχει λογαριασμὸς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, μισθῶν κλπ., καθὼς καὶ κουτὶ διὰ τυχὸν παράπονα.

Ἀναπροσαρμογὴ τῆς λατρείας.

Θὰ ἦτο ματαιοπονία αἱ ψυχαὶ ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι προσῆλθαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν κατόπιν μόχθων καὶ θυσιῶν τῶν κληρικῶν, νὰ θερμανθοῦν μὲ γλώσσαν λατρείας, τὴν νεκρὰν Λατινικῆν.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἓνας ἐκ τῶν ἱερέων λέγει τὴν λειτουργίαν σιγὰ εἰς τὴν Λατινικὴν γλώσσαν, καὶ ἓνας ἄλλος δυνατὰ εἰς τὴν καθομιλουμένην τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ὁ λαὸς. Οἱ ὕμνοι ψάλλονται ἐπίσης εἰς στίχους τῆς καθομιλουμένης.

Μέσα εἰς τὸν ναὸν ἔχουν τοποθετηθῆ παμμεγέθεις εἰκόνες μὲ ἀσυνηθίστους παραστάσεις. Π.χ. μία ἀπ' αὐτὰς παριστάνει δύο ἄνδρας, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἓνας δίδει τὸ μισθὸ ἀπὸ τὸ καρβέλι του εἰς τὸν ἄλλον. Κάτω ἀπὸ τὴν εἰκόνα ὑπάρχει τὸ ρητὸν «ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων ἐμοὶ ἐποιήσατε».

Μία ἄλλη εἰκόνα παριστάνει ἐργάτας διαφόρων ἐθνικοτήτων. Εἰς τὸ φόντο τῆς εἰκόνας ὑπάρχει ἓνα ἐργοστάσιον, καὶ κάτω γράφονται τὰ ἔξῃς: «Μὲ τὸν Χριστὸν θὰ οἰκοδομήσουμε ἓνα καινούριον κόσμον χωρὶς διακρίσεις, χωρὶς μῖσος, χωρὶς φτώχεια. Μὲ τὸν Χριστὸν θὰ ἀδελφωθῆ ὁ κόσμος ὅλος».

Ἀκόμη διὰ ὄρισμένα εἶδη ἐργατῶν ἔχουν ὀρισθῆ ἔσπερὶ ναὶ λειτουργία καὶ ἀγία Κοινωνία.

Ἰδιαίτερα προσοχὴ εἰς τὰ νέα ζευγάρια.

Ἐπειδὴ ἡ βάσις τῆς εὐημερίας τῆς Κοινωνίας εἶναι ἡ οἰκονομία ἔδωσαν μεγάλη σημασία εἰς τοὺς νέους καὶ ὄρισαν εἰδικὰ

«Ἦπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ εἶτα ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου».
(Ματθ. ε' 24)

μαθήματα, τὰ ὁποῖα φροντίζουν νὰ παρακολουθοῦνται ἰδιαίτερος ἀπὸ τὰ νεοῦπαντρεμένα ζευγάρια.

Ὅτι εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν διαλέξεων αὐτῶν. Ἀρχίζουν ἀπὸ διαλέξεις περὶ τοῦ διατι πιστεύομεν εἰς τὸν Θεόν, συνεχίζουν μὲ τὸ ὅτι ἡ ἐξέλιξις καὶ ἡ ἐπιστήμη δὲν ἀντιτίθενται εἰς τὴν θρησκείαν, προχωροῦν εἰς τὸν βίον τοῦ Χριστοῦ, τὸ λυτρωτικόν Του ἔργον, τὴν συνέχισιν τοῦ ἔργου Του ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας κλπ.

Μερικοὶ εὐχαριστοῦνται, ἄλλοι κουράζονται καὶ δὲν παρακολουθοῦν μέχρι τέλους.

Ἄλλ' ἡ ἐργασία προχωρεῖ μέσα εἰς αὐτὰ τὰ πλαίσια μὲ ἐπιτυχίαν.

Ὅταν, ἀκόμη, μιὰ μητέρα ζητήσῃ νὰ βαπτίσῃ τὸ παιδί της ὑποχρεοῦται μαζί μὲ τὸν ἄνδρα της νὰ παρακολουθήσουν δύο διαλέξεις περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ μυστηρίου τοῦ βαπτίσματος.

Τὰ παιδιά κατηχοῦνται ἀκαταπονήτως, ὥστε ἡ νέα γενεὰ νὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ξαναβρῇ τὴν χριστιανικὴν ζωὴν καὶ ἡ ζωὴ τὸ χριστιανικὸν χρῶμά της.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μαζί μὲ πολλὰς ἄλλας παραλλήλους κινήσεις ἐργάζονται οἱ πέντε αὐτοὶ ἱερεῖς εἰς τὴν Γαλλία διὰ νὰ ἐκχριστιανίσουν ἐκ νέου τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἀνθρώπων, τὰ ὁποῖα τὸν 20ὸν αἰῶνα, ἔχασαν τὴν πίστιν των.

Διασκευῆ: Ἀρχιμ. ΠΑΝΤΕΛ. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΑΙ ΜΟΡΦΑΙ

Ὁ Γέροντας ὁ Βενέδικτος

Ὁ Πάτερ Βενέδικτος εἶναι ἓνας γέροντας ἱερεὺς τῆς Ρόδου, περίπου 90 χρονῶν. Παρὰ τὸ γῆρας καὶ τὴν ἡλικία του, βασιτέται ἀκόμη καλὰ καὶ λαμβάνει μέρος στὴ λειτουργία τὰς μεγάλας ἑορτάς, διὰ νὰ κοινωνῇ καὶ νὰ τὸν δυναμώσῃ ὁ Χριστός.

Ὅποιοι τὸν πλησιάσῃ, τὸν καλοδέχεται, τὸν ρωτᾷ πού εἰναι, ἀπὸ ποῦ εἶναι, τί δουλεῖα κάμνει, πῶς λέγανε τὸν πατέρα του καὶ τὸν πάππο του, ἂν εἶναι παντρεμένος καὶ πόσα παιδιά ἔχει· κι' ἀφοῦ τότε τὸν γνωρίσῃ καλὰ καλὰ, τοῦ δίνει τὴν εὐχὴ του κι' ἀρχίζει νὰ τοῦ διηγῆται ἱστορίες διάφορες καὶ πολὺ ὠφέλιμες.

Ὁ Πάτερ Βενέδικτος εἶναι πολὺ διορατικὸς καὶ κρύβει μέσα στὴ ματιά του ἀγάπην καὶ θεληματικότητα. Ἔχει μιὰ τέτοια πείρα

«Μὴ δότε τὸ ἅγιον τοῖς κυσί, μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ἔμπροσθεν τῶν χοίρων».
(Ματθ. ζ' 6)

τῆς ζωῆς, πού σπανίως τῆ συναντᾷς σέ ἄνθρωπο. Ὁ Γέροντας Βενέδικτος αἰσθάνεται τὴν μεγαλύτερη χαρὰ, ὅταν λέγει πὼς ἔχει 60 χρόνια παπᾶς καὶ πνευματικός κι' ὅτι τὰ καλύτερά του χρόνια τὰ πέρασε ἐφημέριος στὸ Ἀϊδίνιον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κι' ἀκόμη ὅτι ἐγνώρισε 25 Μητροπόλεις καὶ νὰ σοῦ τοὺς λέῃ μὲ τὰ ὀνόματά τους, καὶ νὰ σοῦ τοὺς περιγράψῃ ἕνα ἕνα μὲ τὰ χαρακτηριστικά του, ἂν εἶχε κοντὴ ἢ μακρὰ γενειάδα, ἂν ἐκαλομιλοῦσε ἢ ἐκακομιλοῦσε στοὺς ἱερεῖς του καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα χαίρεσαι νὰ ἀκούῃς ἀπὸ τὸ στόμα του.

Ὁ Γέροντας Βενέδικτος θεωρεῖται ἀκόμη ἐν ἐνεργείᾳ ἐφημέριος εἰς τὴν μικρὰν ἐνορίαν τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων. Ἡ ἐνορία του τὸν ὑπεραγαπᾷ καὶ τοῦ ἔχουν ἕνα σπιτάκι καὶ κάθεται μαζί μὲ τὴν γρατὰ παπαδιά του, κοντὰ στὴν ἐκκλησία. Δὲν ἢμπορεῖ πλέον ὁ καλὸς τοῦ καλὸς νὰ λειτουργῇ τακτικά, εἴτε μόνος του, καὶ διὰ τοῦτο μοῦ ἀνέθεσε ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις καὶ πηγαίνω εὐχαρίστως καὶ λειτουργῶ ἐγὼ εἰς τοὺς Ἁγίους Ἀναργύρους. Λειτουργῶ ἐγὼ καὶ ὁ Γέροντας Βενέδικτος κάθεται δίπλα μου μέσα στὸ Ἱερὸ Βῆμα καὶ ἀκτινοβολεῖ τὸ πρόσωπό του ἀπὸ ἀγαλλίαση. Σὰν νὰ λειτουργῇ αὐτὸς ὁ ἴδιος καὶ σὰν νὰ μοιάζῃ μὲ εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Νικολάου ζωγραφισμένη στὸν τοῖχο.

Ὅταν ἐγὼ διαβάζω τὰς εὐχὰς, τίς σιγολέει κι' ἐκεῖνος ἀπὸ μέσα του. Κι' ὅταν τελειώσῃ ἡ θεία λειτουργία, τοῦ δίνω προσφορὰς καὶ χρήματα καὶ δὲν θέλει νὰ τὰ πιάσῃ, ἀπὸ ἐντροπήν, σὰν τὸ μικρὸ παιδί τὸ ἄκακο, κι' ἐγὼ πάλι τὰ δίνω στὸ παιδί τοῦ Ἱεροῦ καὶ τοῦ τὰ πηγαίνει στὸ σπίτι του, κι' ἄμα βλέπει αὐτὴ τὴ φιλανθρωπία ἀρχίζει καὶ μὲ εὐχεταὶ χίλιες εὐχὰς καὶ συγχωρᾷ τὰ πεθαμένα μου, ὁ Γέροντας ὁ Βενέδικτος, μοῦ λέει: — «Ὁ Θεὸς σέ ἔστειλε παιδί μου, νὰ μὲ ξεκουράσῃς στὰ γηρατιά μου. Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν. Εὐχαριστῶ σε καὶ σένα».

Καὶ κάθε φορὰ πού θὰ κηρύξω, ὕστερα ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιον, τὸν συνεπαίρνει ἢ συγκίνησι κι' ἀρχίζει νὰ κλαίῃ σὰν νὰ εἶναι ὁ πιὸ ἁμαρτωλὸς, ἐνῶ εἶναι ὁ πιὸ ἁθῶς ἀπὸ ὄλους μας.

Τὸ πὼς περνᾷ δὲ τὴν ὥρα του καὶ τὴν ἡμέρα του ὁ πάτερ Βενέδικτος, εἶναι ἕνα μυστήριον πρᾶγμα.

Θὰ σηκωθῇ πρῶτ' πρῶτ', θὰ πάῃ στὴν Ἐκκλησίαν του, θὰ γυρίσῃ στὸ σπίτι νὰ πάρῃ τὸν καφέ του καὶ συνέχεια θὰ τὸν ἰδῆς νὰ γυρίζῃ τὰ σπιτία τῆς ἐνορίας του ἕνα ἕνα καὶ νὰ συμβουλεύῃ σὰν τὸν καλὸ ποιμένα καὶ νὰ παρηγορῇ, σὰν τὸν καλὸ Σαμαρείτη.

Σταματᾷ στὰ καταστήματα τῆς συνοικίας καὶ ἀνοίγει συζήτησι μὲ τοὺς γνώριμους καὶ μὲ τοὺς περαστικούς καὶ μαθαίνει ὅλα, τὸ τί γίνεται μέσα στὴ Ρόδο καὶ στὸν κόσμον. Συναντᾷ τὰ παιδάκια στὸ δρόμον, κοντοστέκεται, ἀνακατεύεται μαζί τους, κάμνει πὼς παίξῃ κι' αὐτὸς ἀνάμεσά τους καὶ στὸ τέλος τὰ εὐλογεῖ, ἐνῶ ἐκεῖνα φιλοῦν τὸ χέρι του καὶ πηδοῦν ἀπὸ τὴν χαρὰ τους.

Ὅπου εἶναι γάμος καὶ βάπτισις, πηγαίνει καὶ λέει ἀστεῖα δίχως πονηρία καὶ τοὺς κάμνει ὄλους νὰ γελοῦν καὶ νὰ χαίρωνται. Κι' ἂν ὠστόσο τύχῃ ἕνα λογικὸ πρόβατό του νὰ λοξοδρο-

«Ὁ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν θυμάτων».

(Ματθ. ι' 27)

μήση, τὸ πλησιάζει μὲ τὸ καλὸ, σὰν τὸν καλὸ τσομπάνο, καὶ τοῦ δείχνει μὲ τὸ ραβδί τοῦ λόγου τὸν ἴσιο δρόμο καὶ τὸ καλοστρατίζει.

Πρὶν ἓνα μῆνα περίπου εἶχε πεθάνει ὁ ἐφημέριος τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ρόδου, ὁ ἀειμνήστος ἱερεὺς Ἰωάννης Λουκάς. Τὴν ἡμέρα τῆς κηδείας του πολὺς κόσμος ἦλθε καὶ ἔκλαιε. Ἦλθε καὶ ὁ Γέροντας ὁ Βενέδικτος καὶ μόλις εἶδε τὸσον κόσμον καὶ πρὸ πάντων τὶς γυναῖκες νὰ θρηνοῦν, αὐτὸς ἐπλησίασε τὸ σκήνωμα τοῦ ἀδελφοῦ, ἄφισε δύο δάκρυα νὰ κυλίσουν στὰ μάγουλά του, ἐπροσκύνησε, ἤσπασθη τὸν κοιμηθέντα καί.. ἐσπόγγισε τὰ μάτια του. Ἔπειτα ἐστράφη ἀπέναντι σὲ ὄλους καὶ διέλυσεν ἀμέσως τὸ πένθος καὶ τὰ κλάματα, σκορπώντας τὴν ἐλπιδοφόρα γαλήνη καὶ λέγοντας τὰ ἑξῆς : «Γιατί νὰ κλαίμε, ἀδελφοί μου καὶ ἀδελφές μου ; μήπως ἐμεῖς δὲν θὰ πεθάνουμε ; Μήπως κι' ἐμεῖς μιὰ μέρα δὲν θὰ πᾶμε ὅλοι μας κοντὰ στὸ Χριστό ; Κι' ἂν κλαίμε ἔως αὔριο τὸ πρῶτ, τί ἔχουμε νὰ κερδίσουμε ;»

Τὴν ἄλλη ἡμέρα πάλι, ἔτυχε νὰ βρεθῶ στὸ σπίτι τοῦ πατρὸς Βενεδίκτου καὶ ἔλεγε τῆς πρεσβυτέρας του. «Ἄκουσε παπαδιά μου. Ὅταν πεθάνω, σοῦ ἀφίνω μιὰ παραγγελία νὰ μὴ κλάψετε καθόλου, γιατί θὰ λυπηθῶ !»

Κι' ἓνα τελευταῖο θὰ γράψω ἀκόμα, γιὰ νὰ τελειώσω τὰ λόγια μου αὐτά, γιὰ τὸν ἀγαθὸ λευίτη.

Ὅταν γίνονται τελεταὶ εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῆς Ρόδου καὶ σπεύδει κάθε ἱερεὺς νὰ λάβῃ θέσιν ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ Ἀρχιερέως, ὁ π. Βενέδικτος, γυροφέρνει γυροφέρνει ἔως ὅτου τοποθετηθοῦν ὅλοι οἱ συνάδελφοι καὶ συλλειτουργοί, κι' ἐνῶ ἔχει τὰ πρεσβεῖα τῆς ἱερωσύνης, ὅμως αὐτὸς καὶ ἐν τέλει καὶ ἐνσφηνώνεται κάπου ἐκεῖ στὴν οὐρὰ τῶν ἱερέων.

Τὸν ἐρώτησα λοιπὸν μίαν περίστασι καὶ τοῦ λέγω : «Γέροντα, μὰ γιατί δὲν ἐμπαίνεις στὴν ἀρχὴ ποὺ εἶναι ἡ σειρὰ σου ;» Κι' ἐκεῖνος ἀφοῦ πῆρε μιὰ δύσκολη ἀναπνοὴ μοῦ ἀπαντᾷ καὶ μοῦ λέγει : «ὦ, καλὸτύχο παιδί μου ! Μέσα στὴ σειρὰ φθάνει νὰ εἶμαι, ἂν εἶμαι στὴν ἀρχὴ ἢ στὸ τέλος τί πειράζει ; τὸ ἴδιο δὲν εἶναι ;»

«...Ἐξελεξάμην παραρριπτεῖσθαι...».

Ἄλλοίμονόν μας, ἀδελφοί κληρικοί, μεγάλοι καὶ μικροί, πρεσβύτεροι καὶ νεώτεροι ! Ἄς προσέξωμεν καλὰ τὴν ἀπόκρισιν αὐτὴν. Εἶναι ἓνα μεγάλο μαστίγιο ποὺ σηκώνει κατὰ πάνω στὸν ἐγωϊσμό μας, ὁ ταπεινός, ὁ ἀγράμματος, ὁ Γέροντας ὁ Βενέδικτος.

Ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ

Ἱερεὺς Διονύσιος Πονίκος (†)

Τὴν 22αν Ἀπριλίου ἐ. ἔ. ἀπέθανεν εἰς βαθὺ γῆρας εἰς τὴν ἐν Βοτανικῇ οἰκίαν τοῦ ὁ ἀγαθὸς καὶ οσβάσιμος ἱερεὺς Διονύσιος Πονίκος.

Ἡ κηδεία του ἐτελέσθη αὐθημερὸν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Μαρκελλῆς Βοτανικοῦ, ὅπου διετέλεσε προϊστάμενος, παρισταμένων ἐνοριτῶν

«Τῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσί.»
(Ματθ. ι' 30)

του και χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀργυροκάστρου κ. Παντελεήμονος μετὰ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Εὐρείπου κ. Ἀλεξίου. Ἐπικηδεύοντες ἐξεφώνησεν ὁ Σεβασμιώτατος Ἀργυροκάστρον, προσωπικὸς φίλος τοῦ μεταστάτου ἱερέως, τοῦ ὁποίου ἔδωκε μίαν ἀδράν εἰκόνα.

Κατήγετο ἀπὸ τὴν νῆσον Κέρκυραν, ἀπὸ εὐπορον καὶ ἀριστοκρατικὴν οἰκογένειαν. Οἱ γονεῖς του τὸν προώριζαν διὰ μεγάλα κοινωνικὰ ἀξιώματα καὶ σπουδαίας κοσμικῆς θέσεως, ἀλλ' ὁ Διονύσιος ἦτο προωρισμένος ἐκ κοιλίας μητρὸς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἁγίας του Ἐκκλησίας. Ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἐφλέγετο ἀπὸ τὸν ζῆλον νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν Κύριον. Διὰ τοῦτο ἐγκαταλείπει τὴν οἰκογένειάν του καὶ πηγαίνει εἰς μοναστήρι τῆς πατρίδος του ὅπου διακρίνεται διὰ τὴν εὐσέβειάν του καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν του. Εἰς ἡλικίαν 17 ἐτῶν εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἱερατικὴν Σχολὴν Κερκύρας, ὅπου, σὰν μέλισσα πού μαζεύει τὸ μέλι ἀπὸ τάνθη γιὰ νὰ φτιάξῃ τὴν κηρὸν της, παίρνει ὅτι καλὸν καὶ πολὺτιμον θὰ τοῦ ἐχρήσιμας κατόπιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, εἰς ἣν ἔταξε τὸν ἑαυτὸν του. Ἀφοῦ ἐπῆρε τὸ δίπλωμα τὸν πηγαίνει εἰς τὴν Ζάκυνθον, ὅπου διορίζεται καθηγητῆς εἰς τὰ ἐκπαιδευτήρια Ζακύνθου. Ἐκτοτε ὑπηρέτησε εἰς διαφόρους θέσεις καὶ τὸ 1939 διορίζεται προϊστάμενος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίας Μαρκέλλης Βοτανικοῦ. Ἐν τῷ μεταξῷ δὲ ἐδημιούργησεν οἰκογένειαν, τὴν ὁποίαν ἐμόρφωσε ἐθνικοθησκευτικῶς καὶ τὴν ἀπέδωσε χρῆσιμον εἰς τὴν κοινωνίαν.

Ὁ πατὴρ Διονύσιος, εἶπεν ὁ Σεβασμιώτατος Ἀργυροκάστρον, ὑπηρετῆσι τὸν Κύριον πιστὰ καί, παρ' ὅλα τὰ ἐβδομήκοντα ἐπτὰ του χρόνια, ποτὲ δὲν ἀπηρῆσεν. Ἡ πίστις του ἦτο μεγάλη, ἡ ὁποία μάλιστα ἐδοκιμάσθη κατὰ τὰ 3 τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του, ὅπου ἔκειτο ἄρρωστος εἰς τὸ κρεβάτι τοῦ πόνου, χωρὶς νὰ ἐκφράσῃ κανένα παράπονον, παρὰ ἔλεγε «οὕτως ὁ Κύριος ἠθέλησε, γεννηθῆναι τὸ θέλημά του». Ἦτο ἄκακος ἄνθρωπος καὶ ἀγαπητὸς εἰς ὅλους. Παντοῦ πρῶτος παρίστατο εἰς τίς χαρὰς καὶ τίς λύσεις τῶν ἐνοριτῶν του, πού ἐγνώριζε κατ' ὄνομα. Κοντὰ τους πάντας στοὺς γάμους καὶ στὶς κηδεῖες, στὴ χαρὰ, ἀλλὰ πρό πάντων στὸν πόνο τους. Ὁ Διονύσιος Πονίκος ἦτο ἐμπνευσμένος κληρικός. Μὲ τὸ ἕνα χέρι κρατῶν τὸν Σταυρὸν καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὴν σημαίαν τοῦ ἔθνους ἐκήρυττε πάντοτε τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν προσήλωσιν εἰς τὰ ἐθνικοθησκευτικὰ ἰδανικά. «Τολμῶ νὰ εἶπω—κατέληξεν—ὅτι εἰς τοὺς ἱερεῖς αὐτοὺς, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγεται καὶ ὁ Διονύσιος Πονίκος, οὔτεως εἰργάσθησαν πιστὰ καὶ ἀφωσιωμένα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πατρίδα ἀπὸ τοῦ 1912-13 μέχρι τοῦ 1940-41, τῆς τελευταίας δηλονότι πενηκονταετίας, ὀφείλεται ἡ δόξα καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Πατρίδος μας. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ πατρὶς ἀναδεικνύει τοιοῦτους κληρικούς, πρέπει νὰ εἶναι βεβαία διὰ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δόξαν της».

*

Δυστυχῶς δὲν μοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ γνωρίσω προσωπικῶς τὸν πατέρα Διονύσιον. Κατοικῶν ὁμως εἰς τὴν περιοχὴν Βοτανικοῦ, ὅπου ὁ ἀξιόμητος Διονύσιος Πονίκος ὑπηρέτησεν ὡς προϊστάμενος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίας Μαρκέλλης, πολλάκις ἤκουσα πολλὰ διὰ τὸ πρόσωπόν του. Ὅλοι οἱ ἐνοριτῆται μετὰ θαυμασμοῦ πολλοῦ ἐκφράζονται διὰ τὸν πατέρα Διονύσιον. Ἀνιδιουτελῶς ἕκαστον μῆνα ἔπρεπε νὰ ἐπισκεφθῆ τὸς ἐνοριτὰς του, νὰ τελεσῇ τὸν ἁγιασμόν, νὰ ἐρωτήσῃ διὰ τὰ διάφορα ἀπασχολοῦντα αὐτοὺς

«Ἐν δὲ τῷ καθυδεῖν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρε
ζιζάνια ἀναμέσον τοῦ σίτου».
(Ματθ. ιγ' 25)

ζητήματα και νὰ τοὺς δώσῃ τὴν πολύτιμον συμβουλὴν του, εἰς τὰς ἐορτάς νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ νὰ συγχαρῇ καὶ νὰ εὐχηθῇ τὰ πνευματικά του παιδιὰ. Εἰς τὴν λύπην των νὰ τὰ παρηγορήσῃ, νὰ τοὺς δώσῃ δύναμιν, θάρρος, ὑπομονήν.

Ἄλλ' ἔκεινο, τὸ ὁποῖον ἀνέδειξε πρὸ παντός τὸν πατέρα Διονύσιον ἄξιον ἐργάτην τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἑλλάδος ἦτο ἡ ἀξιοθαύμαστος καὶ ἀξιομίμητος κοινωνικὴ καὶ φιλανθρωπικὴ θράσῃς του κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς καὶ εἶτα τοῦ συμμοριτοπολέμου· ἐνίσχυε παντοιοτρόπως τὰς οἰκογενεῖας τῶν ἡρωϊκῶν μαχητῶν καὶ πολλάκις δι' ἰδίων χρημάτων. Ἦτο πραγματικὰ ὁ πατὴρ πάντων. Ἦτο ἔτοιμος καὶ τὴν ζωὴν του ἀκόμη νὰ θυσιάσῃ διὰ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ διὰ τὴν υπεράσπισιν τῶν πνευματικῶν του τέκνων. Ἦτο πιστὸς τηρητῆς τῶν λόγων τοῦ Κυρίου «Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων». Δικαίως οἱ γνωρίζαντες τὸν πατέρα Διονύσιον καὶ πάντα τὰ πνευματικά τέκνα τῆς ἐνορίας του ἐθρήνησαν τὴν στέρησίν του καὶ ἐπέσθησαν δι' αὐτήν.

ΦΕΙΔΙΑΣ Σ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Τελειόφοιτος τῆς Θεολογίας

ΛΥΣΙΣ ΑΠΟΡΙΩΝ

Ἐρωτήσεις :

1) Κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος παρετήρησα πολλοὺς ἀπὸ τοὺς συναδέλφους μου ἐφημερίους νὰ τελῶν τὸ μυστήριον μὲ τρεῖς μὲν καταδύσεις, χωρὶς ὅμως νὰ γίνεται ἡ ὀλικὴ κάλυψις τοῦ βαπτιζομένου εἰς τὸ ὕδωρ. Νομίζω ὅτι σύμφωνα μὲ τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθημεν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν...» θὰ πρέπη νὰ γίνεται ἡ κάλυψις τοῦ βαπτιζομένου εἰς τὸ ὕδωρ.

2) Κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, ὅταν ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο συνερχομένους εἰς γάμου κοινωνίαν, εἴτε ἀνὴρ εἴτε γυνή, ἔρχεται εἰς β' γάμον, τί πρέπει νὰ λέγεται ; «Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία...» ἢ «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν...» ;

3) Ἐπίσης κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ αὐτοῦ μυστηρίου, ὅταν ὁ ἱερεὺς λέγῃ τὸ «Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία...», ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι ἔστραμμένος πρὸς τοὺς νεονύμφους (δηλαδὴ πρὸς δυσμὰς) καὶ νὰ ἐκφωνῇ, ἢ πρέπει νὰ λέγῃ τὴν ἐκφώνησιν ἔστραμμένος πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἔπειτα νὰ εὐλογῇ τοὺς νεονύμφους ;

Οἶκον. Δημήτριος Βλαχομήτρος

Ἐφημέριος Διασέλλου

Ἀπαντήσεις :

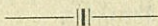
1) Τὸ ὀρθὸν εἶναι νὰ γίνεται τελεία κατάδυσις τοῦ βαπτιζομένου.

2) Ὅταν ὁ εἰς μόνον ἐκ τῶν μελλονύμφων, καὶ οὐχὶ ἀμφότεροι, ἔρχεται εἰς δεῦτερον γάμον, εἴθισται νὰ τελεῖται ἡ κανονικὴ ἀκολουθία

του μυστηρίου του γάμου, ή οποία άρχεται διά του «Ευλογημένη ή Βασιλεία...».

3) Δέν υπάρχει ομοιόμορφος πράξις πανταχού, διότι αί δθηγία του Ευχολογίου σιωπούν έν προκειμένω. Καλόν είναι όμως να μή υπάρχουν παραλλαγαι, τουλάχιστον έντός τής αϋτής μητροπολιτικής Έπαρχίας. Άκολουθήσατε τās δθηγίας του Άρχιερέως σας.

E. Γ. Μ.

ΟΔΗΓΙΑΙ ΤΟΥ TAKE

ΕΞΑΓΟΡΑ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑΣ

Κατά τὸ άρθρον 8 του Καταστατικοῦ του TAKE, πās έν ενεργεία εφημέριος μέτοχος αϋτου, εϋφ' ὅσον δέν ἔχει υπερβῆ τὸ 70ὸν ἔτος τής ηλικίας του ἢ δέν ἔχει συμπληρώσει 35 ἔτων ὑπηρεσίαν και δέν πρόκειται να τύχη συντάξεως ἐκ του Δημοσίου, ἔχει δικαίωμα να ζητήσῃ τήν ἐξαγοράν προγενεστέρας τυχόν τής ασφαλίσσεως του εφημεριακῆς ἢ δημοσίας πρό τής χειροτονίας του ὑπηρεσίας.

Τὸ Δ. Συμβούλιον του TAKE ἔχει ἐκ του Νόμου δικαίωμα ὄχι μόνον να δεχθῆ ἢ ἀπορρίψῃ (ἡτιολογημένως) πāsαν αἴτησιν ἐξαγοράς, ἀλλά και να περιορίσῃ κατά τήν κρίσιν του τὸν ἐξαγορασθησόμενον χρόνον.

Τοιοιουτρόπως τὸ Δ. Συμβούλιον του TAKE ὄρισεν, ὅτι ἡ παρ' ἐκάστου μετόχου αἰτουμένη πρό τής ασφαλίσσεως του ἐξαγορά προϋπηρεσίας δέν δύναται να εἶναι μακροτέρα τής δεκαετίας, ἀλλ' οὔτε και τὸν χρόνον, ὅστις μεσολαβεῖ ἀπό τής υποβολῆς τής σχετικῆς αἰτήσεως μέχρι τής συμπληρώσεως παρὰ του ἠσφαλισμένου του 70οῦ ἔτους τής ηλικίας του ἢ του 35ου ἔτους τής ὑπηρεσίας του.

Διὰ τὸν ἐξαγοραζόμενον χρόνον τὸ καταβλητέον ἀσφάλιστρον εἶναι 7^ο/₁₀ μηνιαίως ἐπὶ του μισθοῦ, τὸν ὅποιον θὰ λαμβάνῃ ὁ αἰτῶν τήν ἐξαγοράν μέτοχος τήν ἡμέραν τής ἐγκρίσεως ταύτης. Τὸ ἀσφάλιστρον αὔτὸ τής ἐξαγοράς ὀφείλει να τὸ καταθέσῃ ὁ ἐνδιαφερόμενος ὀλόκληρον εἰς τὸ Κεντρ. TAKE ἢ τὰ Τοπικά τοιαὔτα, ἅμα τῇ λήψει τής σχετικῆς εἰδοποιήσεως, διότι διὰ τήν καθυστέρησιν τής καταβολῆς θὰ ἐπιβαρυνθῆ με τὸσον ὑπερῆμερίας 12^ο/₁₀.

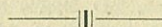
Υπό τās έν λόγῳ προϋποθέσεις τὸ Δ. Συμβούλιον του TAKE ἐνέκρινε κατά τās τελευταίας συνεδρίας αϋτου τās αἰτήσεις ἐξαγοράς τῶν έν τῷ κατωτέρω πίνακι εφημεριων.

Ἐπίσης ἔκαμε δεκτὴν τήν αἴτησιν ἐξαγοράς δημοσίας προϋπηρεσίας του εφημερίου Κάϊνα Ἀποκορώνου αἰδεσ. Δημ. Νικολουδάκη υπό τὸν ὄρον τής προσαγωγῆς βεβαιώσεως ὅτι ἡ ἐξαγοραζόμενη δημοδιδασκαλικῆ ὑπηρεσία του εἶναι 74 μηνῶν (ποσὸν ἐξαγοράς δραχ. 2.175.600) δέν εἶναι συντάξιμος υπό του Δημοσίου.

Τέλος ἀπέρριψε τās αἰτήσεις τῶν εφημεριων : Καλαμῶν αἰδεσ. Ἄγγ. Ἀγγελικῶ ὡς συμπληρώσαντος τὸ 70ὸν ἔτος τής ηλικίας του, και Καρπενησίου αἰδεσ. Δημ., Κοντοπάνου ὡς δικαιουμένου συντάξεως ἐκ του Δημοσίου.

Α' Ἐφημεριακῆς ὑπηρεσίας.

Ὄνοματεπώνυμον	Διεύθυνσις	Μισθολ. κλάση.	Ἔξαγορῶν, μῆνες	Ὄφειλόμεν. ἐκ τῆς ἑξαγορῆς ποσόν
Παπαναγιώτου Παναγ. . .	Τριτόταμον Καλαβρύτων	δ'	72	3.427.200
Ντούρου Σωτηρίου	Μιντιλόγλιον Πατρῶν	δ'	72	2.116.800
Κλήμη Νικολάου	Μυτιλήνη	δ'	120	3.528.000
Δημητρακέα Παναγιώτου .	Σελινίτσα Γυθείου	γ'	60	2.310.000
Σκεύη Γεωργίου	Μαρί Κυνουρίας	δ'	12	352.800
Χατζηαγγελῆ Ἰωάννου . .	Ἄμφενδιοῦ Κώου	δ'	84	2.469.600
Παπαχριστοφύλη Εἰστ. . .	Κῶς	δ'	120	3.528.000
Παπακωνσταντίνου Κων. .	Πόλιον Κώου	δ'	60	1.764.000
Παπανότη Παναγιώτου . .	Ἄθῆναι	δ'	98	2.881.200
Τζιέρπου Δημητρίου . . .	Πειραιεὺς	δ'	72	3.427.200
Θεοδωρίδῃ Ἰωάννου	Γρεβενά	γ'	24	924.000
Σκλάδου Ἀντωνίου	Μητάτα Κυθήρων	δ'	36	1.058.400
Κυριακίδῃ Εἰσταθίου . . .	Δράμα	δ'	60	1.764.000
Παυλοπούλου Διονυσίου . .	Ζάκυνθος	δ'	36	1.058.400
Τσομάκου Παναγιώτου . . .	Λαμπεία Ἡλείας	δ'	72	2.116.800
Μαστοράκη Γεωργίου	Ἐξω Μουλιανὰ Σητείας	δ'	12	352.800
Σαββοργιαννάκη Δημητρ. .	Βάτος Ἀγ. Βασιλείου	γ'	18	693.000
Παπαδάκη Γεωργίου	Μαγαρικάρι Πυργιωτίας	δ'	36	1.058.000
Μπουγατσᾶ Ἀντωνίου . . .	Ἡλιούπολις Ἀθηνῶν	δ'	28	823.200
Παπαφάνῃ Θεοφάνους . . .	Ἄνω Κεράσσοβον Αἰτωλ.	δ'	24	1.142.400
Β' Δημοσίαις ὑπηρεσίας.				
Ραγκούση Χρήστου	Κῶστον Πάρου	δ'	48	1.848.000
Παπίστα Κων/νου	Σαλαμίς	δ'	103	4.902.800

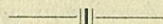
ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ TAKE

Κατ' ἀπόφασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ TAKE, ληφθεῖσαν συμφώνως τῆ Νόμῳ, οἱ εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν ὑπαγόμενοι α) ἱερεῖς τῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τῶν Δήμων ὑπαγομένων ἱερῶν ναῶν τῶν νεκροταφείων καὶ β) διάκονοι τῶν, ἐνοριακῶν καὶ μὴ, ἱερῶν ναῶν τῆς ἐπικρατείας ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ νομίμου ἀσφαλιστροῦ ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν καὶ οὐχὶ τοῦ μισθοῦ τῆς κατηγορίας, εἰς ἣν ἀνήκουν.

Τὸ ἐν λόγῳ ἀσφάλιστρον, ἀνερχόμενον εἰς 9 % (ἐνοποιημένον) κρατεῖται, συμφώνως τῆ Νόμῳ, ὑπὸ τοῦ μισθοδοτοῦντος αὐτοὺς ταμίου (Δήμου ἢ ἱεροῦ ναοῦ) καὶ κατατίθεται εἰς τὸ Κεντρ. TAKE ἢ τὰ Τοπικά τούτου Ταμεῖα ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ ἐπομένου μηνός.

Ἀπονεμηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ TAKE συντάξεις
καὶ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματα ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς.

Ὄνοματεπώνυμον δικαιούχου	Διεύθυνσις	Μηνιαία σύνταξις		Ἔφ' ἅπαξ βοήθημα
		ἀρχομένη ἀπὸ	Ποσὸν	
ἱερ. Σωτ. Γ. Πούλης	Ἀγορὰ Παραμυθίας	1/4/52	394.000	2.620.000
» Γεώρ. Ἡλ. Τριήρης	Γκοριτσᾶ Λακωνίας	1/5/52	394.000	2.630.000
» Πέτρ. Γ. Φουσέκης	Γαυρολίμνη Ναυπακτ.	1/6/52	373.000	2.640.000
» Ἰω. Ν. Πετρακάκης	Ἀγ. Γαλήνη Ἀγ. Βασ.	1/6/52	373.000	2.640.000
πρεσβυτέρα Π. Γ. Τσέλιου	Κοντοβούνια Κοζάνης	11/3/52	336.000	2.610.000
» Σ. Γ. Δαγρέ	Ἡλιόκαρδον Ἐρμιον.	1/4/52	306.000	1.400.000
ὄρφαν. Παν. Δ. Νικολάου	Ἐγλυκάδα Πατρῶν	1/7/52	280.000	—

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αἶδεο. Γεώργ. Σκεῦην, Ἐφημέριον Μαριού: Ἡ ἀκολουθία εἰς «Δίγαμον» τελεῖται ἐπὶ μελλονύμφων ἐρχομένων ἀμφοτέρων εἰς δεῦτερον γάμον. Ὅταν μόνος ὁ ἀνήρ ἢ ἡ μόνη ἢ γυνὴ ἔρχεται εἰς δεῦτερον γάμον, ἐπεκράτησε νὰ μὴ τελεῖται ἡ ἀκολουθία τοῦ «Διγάμου», χάριν, προφανῶς, τοῦ διὰ πρώτην φορὰν νημφενομένου ἐτέρου ἐκ τῶν μελλονύμφων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κόμην καὶ τὴν περιβολὴν τῶν ἐν Ἀμερικῇ — ἀλλὰ καὶ ἐν Εὐρώπῃ — ὀρθοδόξων ἐλλήνων κληρικῶν, γνωρίζει πλεονα τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπάγονται οὗτοι, τὸ γενικώτερον δὲ ζήτημα τῆς κληρικῆς περιβολῆς δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὸν ἄρραφον χιτῶνα τοῦ Κυρίου, διότι οἱ λόγοι τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ ῥάσου τοῦ ἐλληνικοῦ Κλήρου εἶναι καθαρῶς ἱστορικοί, μὴ ἐξαντιλούμενοι εἰς ὀλίγας γραμμάς. — **Αἶδεο. Κων]τῖνον Παπαματθαίου,** Καστανεάν Σάμου: Περὶ «ἀποκαθιλώσεως», ὡς γνωρίζετε, δὲν κάμνει λόγον τὸ Τυπικὸν τῆς Μ. Ἐκκλησίας. Ἐπεκράτησε νὰ γίνεται κατὰ τὴν ὄραν τῆς ἀναγνωσεως τῶν σχετικῶν στίχων τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς τοῦ Ἐσπερινοῦ τῆς Μεγ. Παρασκευῆς, ὅπου συνεφημερευούσι δύο ἱερεῖς: ὅπου ὁμοως ἐφημερεύει εἰς μόνος ἱερεὺς, τοῦτο, φυσικὰ, εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνῃ, διότι ὁ μοναδικὸς ἐφημέριος ἀναγινώσκει τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ τότε εἰς διαφόρους τόπους ἐξοικονομεῖται τὸ πρᾶγμα διαφοροτρόπως. Τὸ ζήτημα δύναται νὰ λυθῇ βεβαίως διὰ μιᾶς γενικῆς τυπικῆς διατάξεως, ἥτις ὁμοως σήμερον δὲν ὑπάρχει καί, ἐπὶ τοῦ παρόντος, καλὸν εἶναι οἱ ἐφημέριοι ἐκάστης μητροπολιτικῆς ἐπαρχίας νὰ ζητήσωσι τὰς ὁδηγίας τοῦ οἴκειου Ἱεραρχου, ὅστις εἶναι ἀφομόδιος διὰ διδῆ διὰ τὴν Ἐπαρχίαν του τὴν ἐπέυθυνον λύσιν παντὸς ζητήματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν ὑφίσταται ἀδεντικωτέρα λύσις. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ κατὰ τὴν Ἱ. Προσκομιδὴν, βεβαίως ὀφείλει ὁ τελὼν ταύτην νὰ φέρῃ τὴν λειτουργικὴν του σιολήν, τὴν ὅποیان θὰ φορέσῃ, ἀφ' οὗ «λάβη καιρὸν». Οἱ μὴ λειτουργοῦντες ἱερεῖς μνημόνεουσι παρὰ τὴν Ἁγίαν Πρόθεσιν, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ λειτουργὸς ἐξάγει διὰ τῆς Ἁγίας Δόγγης τὰς «μερίδας» τῶν ζῶντων καὶ τῶν τεθνεώτων πιστῶν. — **Πανος. Ν. Γ. Χρυσολωρᾶν,** Ἀντ]χην - στρατ. ἱερέα ἐ. ἀ. Μοσχάτων: Ἐπὶ τῶν ἀποριῶν σας θὰ ἔχετε προσεχῶς τὴν ἀπάντησιν. — **Αἶδεο. Ἀντ. Χαράλαμπίδην,** Ἐφημέριον Σταυρακίων

Μαλεβιζίτου (Κρήτης): Πρόκειται περί άλλης εικόνας τοῦ ἰδίου ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου, τὴν ὁποίαν εἶχε πρόχειρον ὁ ἐκδότης· τίποτε περισσότερον.— **Αἶδες. Σωτήριον Παπαδόπουλον, Βασιλικὸν Παγωρίου:** Ἄν δὲν ἔχη τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐξομολογητοῦ, βεβαίως ἀπαγορεύεται. Διότι τοῦτο δὲν εἶναι τοῦ Πρεσβυτέρου δικαίωμα, ἀλλὰ τοῦ Ἐπισκόπου, παρὰ τοῦ ὁποίου μεταβιβάζεται διὰ χειροθεσίας εἰς ὄρισμένους μόνον πρεσβυτέρους τῆς ἀπολύτου ἐκλογῆς καὶ ἐμπιστοσύνης του.— **Αἶδες. Γ. Γρηγορίου, Ἄνω Γαβριεῖδων Ἄνδρον:** Ὡς πρὸς τὴν «Ὁραίαν Πύλην», καὶ μόνον τὸ παραπέτασμα εἶναι ἀρκετὸν· ἐκ λόγων ἁρμονίας πρὸς τὸ σύνολον τοῦ «τέμπλου» ὑπάρχον τὰ «βημοθύρα», τὰ ὁποῖα συμπληροῦνται διὰ παραπέτασματος, ὅταν εἶναι χαμηλά· ἂν ὅμως ταῦτα κλείουν ὀλόκληρον τὸ ἄνοιγμα τῆς «Ὁραίας πύλης», τότε, φυσικὰ, τὸ «παραπέτασμα» εἶναι ἄχρηστον. Ὡς πρὸς τὸ ἄνοιγμα τῶν βημοθύρων κλπ. ἐδόθη ἡ ἀπάντησις εἰς ἄλλον τὸ αὐτὸ ἐρωτήσαντα ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον Καθηγητὴν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 4—7 φύλλον τοῦ «Ἐφημερίου». Εἰς τὴν τελευταίαν σας ἐρώτησιν θὰ ἔχετε ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον.— **Αἶδες. Μιχ. Βαρθαλίτην, Αὐτὰ Τήνον:** Δύνασθε, ἂν θέλετε, ν' ἀπευθυνθῆτε πρὸς τὸν ἴδιον.— **Αἶδες. Βασίλ. Ἀποστολῆν, Πιτροφὸν Ν. Ἄνδρον:** Τὸ ζήτημα τῆς ραδιοφων. μεταδόσεως τῆς θ. λειτουργίας ἀσφαλῶς θὰ προκύψῃ καὶ χρήσιμον, τὸ ὁποῖον θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει καὶ ἡ Διοικ. Ἐκκλησία. Κάμτε ὑπομονήν. Ὡς πρὸς τὰς ἐρωτήσεις σας: **Ιον) Ἡ θ. Λειτουργία** δὲν δύναται κατ' ἀρχὴν νὰ τελεσθῇ ἄνευ ψάλτου, ὅστις ἀπαντᾷ εἰς τὸν λειτουργὸν ἑρεῖα ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ· τὸ ν' ἀπαντᾷ ὁ ἴδιος ὁ λειτουργὸς εἰς τὸν ἑαυτὸν του εἶναι ἀκατανόητον. Ἄλλ' ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ νομίζομεν ὅτι δύναται νὰ γίνῃ κάποια ἐξοικονόμησις τοῦ πράγματος, διὰ τὴν ὁποίαν ἴσως νὰ λεχθοῦν ἄλλοτε περισσότερα **2ον)** Τὰ «κατηχούμενα», ὁσάκις ὡς ἐπεκράτησεν ἐν πολλοῖς, δὲν λέγονται ἐκφώνως. ἀναγινώσκονται μουσικῶς **3ον)** Ἡ ἐξοικονόμησις, τὴν ὁποίαν προτείνετε εἶναι δυνατὴ καὶ ἐπιτετραμμένη, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι δὲν θὰ πληγοῦσθεταὶ ὁ Ἰερὸς μέσος καὶ ἔξω εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα.— **Αἶδες. Οἶκον. Βλαχομήτρον, Ἐφημέριον Διασέλλου:** Εἰς τὰς τρεῖς πρώτας ἀπορίας σας βλέπετε τὴν ἀπάντησιν εἰς ἄλλην σελίδα τοῦ παρόντος φύλλον. Ἡ τετάρτη παρεπέμφθη πρὸς μελέτην.— **Αἶδες. Χριστόδ. Μοναστηριώτην Ἐφημ. Μελικίων Λευκίμης (Κέρκυρα):** Σὰς συγχαίρομεν διὰ τὴν μελετηρότητα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον σας διὰ θεολογικὰ ζητήματα. Εἰς τὴν ἀπορίαν σας **θ'** ἀπαντήσωμεν προσεχῶς.— **Αἶδες. Νικόλαον Οὐδατζήν, Σαρπὶ Ἀθήμων:** Ἡ περὶ τοῦ ραδιοφώνου γνώμη σας συμπάπτει μὲ τὴν γνώμην ὄλων τῶν κληρικῶν, ποὺ μᾶς γράφουν. Αὐτὸ εἶναι πολὺ σπουδαῖον καὶ ἄξιον προσοχῆς. Διὰ τὴν διόρθωσιν τῆς δρωσῆς σας ἐμεριμνήσομεν.— **Αἶδες. Χρήστον Χαλκιᾶν, Κοκκῶνιον Κορινθίας:** Εἰς τὴν ἀπορίαν σας **θ'** ἀπαντήσωμεν προσεχῶς.— **Αἶδες. Δημ. Κάνιστραν, Ἀσιγόλον Γοργυνίας:** Κανείς δὲν δύναται νὰ γνωρίξῃ ὅ,τι τὸ Ἱ. Ἐπαγγέλιον σιωπᾷ. Πάντως εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ πρὸς τὸν ἀρχιερεῖα γνωριμία τοῦ «ἄλλου μαθητοῦ» δὲν ὀφείλετο εἰς τὴν ιδιότητά του ὡς μαθητοῦ τοῦ Κυρίου, ἴσως δὲ νὰ μὴ ἦτο τόση ἡ ἐπιρροή του διὰ τὸ μαθητοῦ «εἰς τὴν αὐλήν» καὶ τὸν Πέτρον, ἢ νὰ μὴ ἐδωρορήθη τοῦτο ἀπαραίτητον, ἢ καὶ νὰ μὴ τὸ ἤθελε κἀν ὁ ἴδιος ὁ Πέτρος, φοβούμενος νὰ ἐκτεθῇ, ἀφ' οὗ μετ' ὄλλων ἠρησθῇ μετ' ὄρκου καὶ τὴν ἀπλὴν γνωριμίαν τοῦ Κυρίου· τίς οἶδε; — **Αἶδες. Γεώργ. Παπαγεωργίου, Ὑφουτὰ Στεμνίτης:** Τὸ «Σοί, Κύριε» τοῦ χοροῦ εἶναι ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν προτροπὴν «...Χριστῷ τῷ Θεῷ παραδώμεθα» εἰς τὴν προηγουμένην τοῦτου αἰτησιν «Ἀντιλαβοῦ...τῇ σῇ χάριτι» δύναται, νομίζομεν, νὰ χρησιμοποιηθῇ τὸ «Κύριε ἐλέησον» ὡς πρὸς τὸ «Ἀμήν».

οίζομεν ὅτι εἶναι ἡ ἐπισφράγις τῆς τελικῆς ἐκφωνήσεως τοῦ Ἱερέως. ταῦτα διὰ τὴ μὴ καταστρέφεται τὸ νόημα τῆς «Συναπτῆς». — **Αἶδεο. Γεώργ.**
Παπαφωτίου, Τυροκοπάλουκοι Προβέτης: Σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τοὺς καλοὺς σας λόγους καὶ τὸ ἐνδιαφέρον σας. Καθ' ὅσον γνωρίζομεν, δὲν ὑπάρξει ἀπαρόρεσις διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ μικροῦ σταυροῦ, τὸν ὅποιον ἀναφέρετε καὶ ὁ ὅποιος δὲν ἀποτελεῖ μῆτε διακριτικὸν ὄφφικίου, μῆτε ἐξάοχημα τῶν λειτουργικῶν ἀμφίων. Ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἐνίστε σκανδαλλίζει, εἶναι ὁ τρόπος τῆς ἀναρτήσεως, ὁ ὅποιος δύναται νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν ἀνεπιτήδεντος. — **Αἶδεο. Δάμπρον Θεολογίδην, Κόσμιον Κομοτινῆς:** Σὰς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς δι' ὅσα καλὰ γράφετε περὶ τοῦ «Ἐφημερίου». Ἡ χαρὰ μας εἶναι ἀνεκφραστός διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Ἱ. Κλήρου μας καὶ διὰ τὴν πνευματικὴν κίνησιν, ἣ ὅποια δημιουργεῖται ἀπ' αὐτό. Εἰς τὰς ἀπορίας σας θ' ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον. — **Αἶδεο. Γεώργ. Μίχαλον, Ἐφημέριον Κοινῆς Χίου:** Ἀσφαλῶς θὰ συζητηθῆ καὶ ἡ ἰδική σας ἄποψις, τὴν ὅποιαν συμμερίζονται καὶ ἄλλοι. — **Αἶδεο. Γαβριὴλ Τοῦλάκη, Στρογγυλοβούνια Μεσολογγίου:** Εἶναι σαφῆς ἡ πληροφῶρῖα τοῦ Ἱ. Ἐδαγγελιστοῦ περὶ τοῦ Ὁσμᾶ ὅτι ἐλλέγει το «Λίδυμος», ζωρὶς νὰ γνωρίζομεν ἂν τὸ ἐπωνύμιον τοῦτο ὠφειλετο εἰς ἄλλην τινὰ αἰτίαν ἢ εἰς τὸ ὅτι ἦτο πράγματι «ἐλίδυμος», καὶ δὲν εἶναι γνωστόν, ἐπιμένως, ἐκ τῆς Κ. Δ. τὸ ὄνομα τοῦ τυχοῦ ἀδελφοῦ του. — **Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Ἰάκ. Διαρομάτην, Πάτρας:** Ἐλήσθη ἡ συνεργασία σας, διὰ τὴν ὅποιαν σὰς εὐχαριστοῦμεν καὶ ἣ ὅποια λίαν εὐχαριστῶς θὰ δημοσιευθῆ εἰς τὸν «Ἐφημερίον». — **Αἶδεο. Ἐφημέριον Ἱ. ναοῦ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου Ροπιτοῦ:** Γράφετέ μας, παρακαλοῦμεν, τὸ ὄνοματεπώνυμον καὶ τὴν ἀκριβῆ ταχυδρομικὴν σας διεύθυνσιν, διὰ νὰ σὰς ἀποστείλωμεν τὸ βιβλίον. — **Αἶδεο. Οἶκον. Ἀναστάσιον Λάσκαρη, Ἐγκαρὰς Νάξου:** Αἱ γνώμαί σας εἶναι ἄξια πολλῆς προσοχῆς. Ἰδιαιτέρως διὰ τὸν Ραδιοφωνικὸν Σταθμὸν ἔχετε ἀπόλυτον δίκαιον. Ἄλλὰ δὲν ὑπάρχει παρτοῦ καὶ πάντοτε ἡ ἀπαιτούμενη κατανοήσις. Διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἰδρύσεως ἰδίου Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ, τῆς ὁποίας ἡ πραγματοποιήσις προσκορῶει εἰς οἰκονομικὰς δυσχερείας. Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία ἐργάζεται πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν. Ἀγαμένομεν ὁμοῦ καὶ τὴν συνέχισιν τῶν παρατηρήσεών σας. Ἐπὶ τῆς ἀπορίας σας θ' ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ προσεχές. — **Πανος. Ἀρχιμ. Χρυσότομον Μουστάκαν, Ρόδου:** Ἐλάβομεν γνῶσιν τῆς πρὸς τὸν Καθηγητὴν κ. Β. Βέλλαν ἐπιστολῆς σας καὶ ἐμεριμησαμεν διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν φύλλων. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν συνεργασίαν σας. — **Αἶδεο. Σπυρ. Καραγεώργην, Ἀνγαριὰν Λαμίας:** Σὰς συγχαίρομεν διὰ τὴν φιλομάθειάν σας. Εἰς τὰς ἀπορίας σας θ' ἀπαντήσωμεν ἐν καιρῷ. — **Αἶδεο. Δημ. Τοῦκαρη, Τροτύλον Βοῶν:** Ἀγαμίναιτε ταχυδρομικὴν ἀπάντησιν εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐπιστολάς σας. — **Αἶδεο. Α. Παλαιολόγου, Ροδιὰν Αἰγιαλείας:** Γράφατέ μας λεπτομερέστερον διὰ ποίαν Σχολὴν ἐνδιαφέρεσθε. — **Αἶδεο. Εὐάγγ. Ἀντωνόπουλον, Ἀγ. Μαρίαν Κισσοῦ:** Ζητηθέντα βιβλία ἐστάλησαν σὰς ἐχρῶσαμεν με δρχ. 4.000 διὰ συμπληρωσιν τῆς ἀξίας των. — **Ἡσιώτ. Προκόπιον Μάρμαρη, Ἀγ. Μοῆν Κυθήρων:** **Αἶδεο. Οἶκ. Γεώργιον Σουλιάτην, Πόρον:** Βιβλία ἐστάλησαν. — **Αἶδεο. Κωνστ. Πετρόπουλον, Κομπηγάδι Πατρῶν:** Σὰς ἐστάλη τὸ πρῶτον τεῦχος τῆς σειρᾶς τῶν «Βίων Ἁγίων» τοῦ Μιχ. Γαλανοῦ ἀποτελουμένης ἀπὸ 12 τεύχη, ἑκαστον τῶν ὁποίων τιμᾶται δρχ. 10.000. Ἐχομεν εἰς τὴν διάθεσίν σας ὑπόλοιπον δρχ. 2.000. — **Αἶδεο. Ἱ. Καραγιάννην, Ἀετόπετραν Τριχονίας:** Σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν ἐνθουσιώδη ἐπιστολὴν καὶ τὰς ἐχάς σας ἐπὶ τῶν ἀποριῶν σας θὰ γράψομεν προσεχῶς. Σὰς συγχαίρομεν διὰ τὴν παρατηρητικότητά σας.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκφράζει θερμὰς εὐχαριστίας πρὸς ὄλους τοὺς Ἐφημέριους, ὅσοι συνετέλεσαν καὶ συντελοῦν εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ περιοδικοῦ «ΤΟ ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ ΣΠΙΤΙ», καὶ εἰλικρινῶς συγχαίρει διὰ τὴν πλήρη ἐκ μέρους των κατανόησιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ποιμαντικοῦ των χρέους.

Δηλοῖ δὲ ὅτι ἔχει τὸ περιοδικὸν τοῦτο, ὡς καὶ τὸ παιδικόν του παράρτημα, «ΤΑ ΧΑΡΟΥΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ», εἰς τὴν διάθεσιν καὶ πάντων τῶν λοιπῶν, ὅσοι θέλουν νὰ τὰ χρησιμοποιήσουν διὰ τὴν πνευματικὴν τροφοδότησιν τῶν πνευματικῶν των τέκνων.

Ἐκυκλοφόρησε τὸ ὑπ' ἀριθ. 6-7 (Ἰουνίου - Ἰουλίου) τεῦχος ἀμφοτέρων.

★

«Ὁ Ἐφημέριος» στέλλεται δωρεὰν πρὸς ὄλους τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Ἐκκλησίας», τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ παράρτημα.

★

Παρακαλοῦνται ὄλοι οἱ ἀναγνώσται τῆς «Ἐκκλησίας», καὶ ἰδίᾳ οἱ ἐξ αὐτῶν Κληρικοί, ὅπως ἀνακοινώσωσιν ἡμῖν πᾶσαν σκέψιν των σχετικὴν πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ παραρτήματος τούτου.

★

Ἐπίσης παρακαλοῦνται οἱ εὐλαβέστατοι Πρεσβύτεροι καὶ Διάκονοι, ὅπως ἀπευθύνωσιν εἰς τὸν «Ἐφημέριον» πᾶσαν ἐρώτησιν ἢ ἀπορίαν των σχετικὴν πρὸς τὸ λειτούργημά των, ἵνα λάβωσιν ἐν καιρῷ τὰς ἀπαιτουμένας ἀπαντήσεις ἀπὸ τῶν στηλῶν αὐτοῦ.

Σημείωσις: Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον: Πρὸς τὸν Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερον κ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναῖον, Ἀποστολικὴν Διακονίαν, Ἰασίου 1, Ἀθήνας (τηλέφ. 72.112).

Ἡ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ἐκάστην Πέμπτην 6.30' μ.μ.

ἀπὸ τὸν Κεντρικὸν Ραδιοφωνικὸν Σταθμὸν

ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ